

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α΄ Κο 1,30)

Ἱερά Μονή Ἁγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου, Πάτμος

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ὈΜΟΝΥΜΟΥ ὈΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΣΤ΄
ΑΥΓ.-ΣΕΠΤ. 2021
Ἄρ. Φύλ. 907-8

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο

Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητας

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534

Τεύχ. 907-8, ΑΥΓ.-ΣΕΠΤ. 2021

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Δ/ντής Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναίος
Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση,
καλλιτεχνική επιμέλεια:

«Χριστιανική Έλπίς»

Όρθόδοξη Αδελφότητα,

Φίλυρο Θεσ/νίκης

Τηλ.: 2310 677136

Έκτύπωση - βιβλιοδεσία:

«Μέλισσα», Άσπροβάλτα

Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:

Έσωτερικού: 10€

Έξωτερικού: 35€

Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$

Καναδά: 50\$ Αύστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

6074010115324

Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Γιά τούς συνδρομητές
του έξωτερικού

IBAN: GR 94 0171 0740 0060

7401 0115 324

Περιεχόμενα

Ψυχή καί Χριστός μάς χρειάζονται!	187
Δέν έχω έναν άνθρωπο!... ..	188
Γιατί εύημερούν οί άσεβείς;	190
Ή επανάσταση του 1821. Ε΄. 1823-4.	192
Ή επανάσταση ...των γραμμάτων!	194
«Τό πρώτιστον»	196
Στήν Πλατυτέρα (ποίημα)... ..	197
Άπολογητής καί μάρτυρας	198
Ύψωση Σταυροϋ, ή δική μας άνύψωση	200
«Έκει πού ισιώνει ό άετός, οί γλάροι δέν πετάνει!» (ποίημα)	201
Νικόλαος Δούμπας, ό έθνικός εύεργέτης της Ελλάδας καί της Αύστρίας.....	202
Έκδίκηση καί συγχώρηση	204
Σημεία των καιρών	206
Ή κυρα-Δασκάλα (διήγημα)	208
Τό «φαινόμενο της πεταλούδας» καί ή πανδημία του κορωνοϊού	211
Συζητώντας τά γεγονότα	214
Κατασκήνωση 2021	216
Καλοκαιρινή περιπλάνηση	222

Ψυχή καί Χριστός μᾶς χρειάζονται!

Μέσα στό κλίμα τοῦ γενικοῦ ἑορτασμοῦ τῶν διακοσίων χρόνων ἀπό τήν ἐθνική μας παλιγγενεσία ὀφείλουμε οἱ Πανέλληνες ξεχωριστή τιμή στό πρόσωπο τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ (1714-1779), πού ἀναδείχθηκε ὁ θεόσταλτος ἀπόστολος τοῦ σκλαβωμένου Γένους καί τό πρῶτο χελιδόνι τῆς λευτεριάς του.

Καταξιωμένος δάσκαλος καί σχολάρχης, ἀφοσιωμένος ἱερομόναχος στήν Ἱ. Μονή Φιλοθέου, δέν δίστασε νά τά ἐγκαταλείψει ὅλα ὑπακούοντας στή θεία νεύση πού μέσα ἀπό τίς σελίδες τῆς ἁγίας Γραφῆς τόν παρότρυνε «μηδεῖς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλά τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος» (Α΄ Κο 10,24), κανεῖς νά μὴν ἐπιδιώκει τὸ δικό του συμφέρον ἀλλά τὸ συμφέρον τοῦ ἄλλου. Ὅταν ἔνωσε τόν ἔσχατο κίνδυνο πού διέτρεχε τὸ Γένος, συγκλονίστηκε. Πανίσχυρο τὸ ρεῦμα τοῦ κακοῦ ἀπειλούσε νά παρασύρει τά πάντα: Οἱ κατακτητές πίεζαν, οἱ προπαγανδιστές ἀπό τὴ Δύση ὀργιάζαν, οἱ Ἑβραῖοι λυμαίνονταν Ὁρθοδοξία καί Ἑλληνισμό. Καί τό χειρότερο; Ἀρκετοὶ χριστιανοὶ εἶχαν λησμονήσει τὴν πίστη τους καί πολλοὶ ἐξισλαμίζονταν.

Τὴν ἐποχὴ λοιπὸν ἐκείνη, τὴν κρισιμώτατη γιὰ τὴν Ἐκκλησία καί τὸ Γένος, ὀρθώνει τὸ ἀνάστημά του ὁ μικρόσωμος ρασοφόρος. Μὲ τὸ τριμμένο ράσο του καί μέ τὸ ὀδοιπορικό ραβδί του γυρίζει χωριά, πολιτείες, νησιά καί καταράχια. Ὁργώνει τὴ σκλάβια γῆ μέ τίς τέσσερις ἱεραποστολικές περιοδεῖες του καί ὅπου σταθεῖ στήνει ἕναν Σταυρό, τὸ σύμβολο τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ ἀλλὰ καί τῆς ἀνταπόκρισης τοῦ ἀνθρώπου σ' αὐτήν.

Στὴ σκιά τοῦ Σταυροῦ ὁ Πατροκοσμᾶς σπέρνει ἀφειδώλευτα τὸν ζεῖδωρο λόγο τοῦ Θεοῦ στίς παγωμένες ψυχές τῶν ραγιαδῶν, καί τὸ θαῦμα δέν ἀργεῖ: Οἱ ψυχές ζωογονοῦνται. Ἐξομολογοῦνται τίς ἁμαρτίες τους, τελοῦν χριστιανικά τὸν γάμο τους οἱ ἀστεφάνωτοι, βαπτίζονται οἱ ἀβάπτιστοι, λειτουργοῦνται οἱ ἀλειτούργητοι, διαλύονται μακροχρόνιες ἔχθρες, μαλακώνουν οἱ πετρωμένες καρδιές, ἡμερεύουν τά ἀγρίμια. Σωτήριο τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴ διατήρηση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας καί ἡ ἔγνοια του γιὰ τὴν ἴδρυση σχολείων! Ἰδρυσε πλῆθος κατώτερων καί ἀνώτερων σχολείων, πού θά ξυπνήσουν τίς συνειδήσεις, θά ἀτσαλώσουν τὴ θέληση γιὰ τὸν γενικό ξεσηκωμό καί θά ἀναστήσουν ἐν τέλει τὴν ψυχὴ τῆς Ἑλλάδας.

Τὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ ὑπῆρξε ἀναμφίβολα μέγα καί μέ μηνύματα διαχρονικά. Τὸ σύνθημά του «ψυχὴ καί Χριστὸς σᾶς χρειάζονται!» εἶναι ἐπίκαιρο καί σήμερα. Μπροστὰ μάλιστα στὴ σύγχρονη λαίλαπα τοῦ ἀφελληνισμοῦ καί τῆς ἀποχριστιανοποίησης πού μᾶς ἀπειλεῖ, ἴσως εἶναι περισσότερο ἀναγκαῖο ἀπὸ ποτέ.

Δέν έχω έναν άνθρωπο!...

Ο άνθρωπος του 21^{ου} αϊ. στην Ευρώπη και γενικά στη Δύση βιώνει μιά τραγική αντίνομία: Ένω έχει κατορθώσει νά γεφυρώσει κάθε χάσμα και νά μεταβάλει τόν πλανήτη μας σ' ένα παγκόσμιο χωριό, είναι μόνος. Ή μοναξιά, όχι ως άπουσία συνανθρώπων αλλά ως αδυναμία νά έχεις μέ τόν άλλο μιά ειλικρινή σχέση εμπιστοσύνης πού νά σέ αναπαύει, είναι, όπως σωστά έχει λεχθεί, ή άρρώστια τής έποχής μας. Βασανίζεται ή ανθρωπότητα σχεδόν δυό χρόνια τώρα από τή σαρωτική πανδημία του νέου κορωνοϊού, όμως ήδη έδω και πολλές δεκαετίες στενάζει αλάλητα και άδιέξοδα στίς έντατικές και στούς θαλάμους τής μοναξιάς. Ναι, χτίσαμε πολυκατοικίες και ούρανοξύστες μέ χιλιάδες ανθρώπους συνωστισμένους, όμως άν άφουγκραζόμασταν τή μεγάλη πλειονότητα των ψυχών θά διαπιστώναμε ότι κατατρύχεται από τό παράπονο του παραλύτου τής Βηθεσδά: «Άνθρωπον ούκ έχω»- «Δέν έχω έναν άνθρωπο!» (Ίω 5,7). Και τό χειρότερο είναι ότι ή μοναξιά τρύπωσε και μέσα στην οικογένεια. Προσέβαλε άκόμη και αυτό τό πρωταρχικό κοινωνικό κύτταρο! Που είναι ή αγάπη και ή κατανόηση μεταξύ των συζύγων; Που είναι ό ένθουσιασμός τής άφιέρωσης σ' αυτή τή σχέση; Που αντίζει τό θυσιαστικό φρόνημα; Παντού πλέον συνηθίζεται -γραπτό ή προφορικό, άδιάφορο- τό... προγαμιαίο συμβόλαιο! Δηλαδή έτοιμάζεις έναν γάμο, στόν όποιο είναι δεδομένο ότι θά είσαι μόνος!

Που όφείλεται αυτή ή κατάσταση; Είναι πολλοί οι λόγοι πού τήν προκάλεσαν και τή συντηρούν, μά κυρίως είναι ένας: Πλέον ό άνθρωπος δέν λειτουργεί ως κοινωνικό όν αλλά ως άτομο, μιά άτόφια μονάδα. Άτομο θά πεί αυτό πού δέν τέμνεται, δέν μοιράζεται και συνεπώς δέν κοινωνείται. Ή κοινωνία άπαιτεί μοίρασμα, δόσιμο. Ο σημερινός όμως άνθρωπος δέν θέλει νά δώσει. Περιχαράκωνει τόν έαυτό του και τά δικά του και δέν άνοίγεται στόν άλλον. Κι άν άνοιχτεί, θά τό κάνει υπό τήν άδιαπραγμάτευτη προϋπόθεση νά κερδίσει: σέ καμιά περίπτωση νά χάσει. Πρόκειται βέβαια γιά τά περίφημα «άτομικά δικαιώματα», τά όποια κατ' έξοχήν στόν καιρό μας δίνουν και παίρνουν. Κι όμως, όχι πολύ παλιά οι άνθρωποι -τουλάχιστον στόν τόπο μας- έδιναν, κοινωνούσαν μεταξύ τους. Ήβλεπες φέρ' είπειν, ιδίως στά

χωριά μας, νά χαιρετᾶ ὁ ἕνας τόν ἄλλον ἐγκάρδια κι ἄς ἦταν μεταξύ τους ἄγνωστοι. Ἡ φιλοξενία ἦταν κανόνας ἀπαράβατος καί τά σπίτια μας ἀνοιχτά σέ ὄλους. Ἡ κοινωνική ἀπόσταση διαλυόταν εὐκόλα, στό λεπτό· κανείς δέν σέ παρεξηγοῦσε ἄν τόν πλησιάζεις μ' ἐνδιαφέρον, ἀντιθέτως τό περίμενε. Τώρα δυστυχῶς δέν εἶναι ἔτσι.

Τελικά τί φταίει; Πῶς φτάσαμε ὡς ἐδῶ; Καί ἄραγε ὑπάρχουν περιθώρια ν' ἀλλάξει κάτι; Νομίζω ὅτι τό πρῶτο αἴτιο τῆς ἀντικοινωνικότητάς μας εἶναι ἡ ἀποϊεροποίηση τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης. Δέν μοῦ εἶναι πιά ὁ ἄλλος ἱερός καί γι' αὐτό σεβαστός καί πολύτιμος. Μοῦ εἶναι μᾶλλον κάτι τό ἀναγκαῖο. Ἡ προϋπόθεση τῆς ἐπιβίωσής μου. Καί ἐπιβίωση σήμερα θά πεῖ κυρίως ἔνστικτα, πληροφορίες καί οἰκονομία. Τίποτε περισσότερο πού νά ἀγγίζει τήν καρδιά.

Καί τί ἔκανε ἄλλοτε τόν ἄνθρωπο ἱερό; Ἀναμφισβήτητα ἡ χριστιανική πίστη, μέ τήν ὁποία γαλουχήθηκε ὁ λεγόμενος πολιτισμένος κόσμος. Ὁ Χριστός διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καί μᾶς προσκαλεῖ νά τόν ἀγαπήσουμε «ὡς σεαυτόν» (Μθ 19,19). Ἀκόμη περισσότερο: Ἀνεβάζει τόν ἄνθρωπο ψηλά, πολύ ψηλά, τόσο ψηλά ὥστε νά τόν κάνει «θείας κοινωνόν φύσεως» (Β' Πέ 1,4)! Ἀσύλληπτα πράγματα! Ἐντελῶς ἀδιανόητα γιά τίς ὑπόλοιπες ἀνθρωπολογίες! Ὁ Χριστός, ὁ αἰώνιος Θεός, ἔγινε μέ τή σάρκωσή του ὁ ἴδιος «ἄλλος», καί μάλιστα σταυρώθηκε γιά τούς ἀνθρώπους! Ἔδωσε ἔτσι στόν καθένα μας ἀξία μοναδική, ἀσύγκριτη. Καθένας ἀπό μᾶς ἀξίζει ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ὅσο ἀξίζει τό πάντιμο αἷμα του, ἡ ζωή του!...

Ἐμεῖς ὅμως πού ἀξιοθήκαμε νά μᾶς ἀποκαλυφθεῖ μιά τέτοια ἀλήθεια, τί κάνομε; Δυστυχῶς ἤδη ἀπό τόν προηγούμενο αἰῶνα ἀρχίσαμε νά ἀποδομοῦμε τή χριστιανική μας ταυτότητα. Οἱ χριστιανικές καταβολές τοῦ πολιτισμοῦ μας ἀμφισβητοῦνται ἢ καί διαβάλλονται. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ὠθεῖται στό περιθώριο καί συκοφαντεῖται ἀπό πολλούς σάν μιά σκοτεινή ἢ καί ἐπικίνδυνη φιγούρα τῆς ἱστορίας. Καί γιατί ὅλα αὐτά; Διότι ἀποφασίσαμε ξαφνικά νά ἐπιστρέψουμε στή βαρβαρότητα, ἐκεῖ πού οἱ ὁρμές κάθε εἴδους ἦταν ἐλεύθερες, δέν ὑπῆρχε ἡ ἔννοια τῆς ἠθικῆς εὐθύνης γιά τόν ἄλλο καί ὁ ἄνθρωπος λογιζόταν ἀπλῶς σάν ἕνα ζῶο προορισμένο «νά τρώει καί νά κοπρίζει» (Β' Πέ 2,12). Ἔτσι ὁ συνάνθρωπος ἔγινε ἀπό συνοδοιπόρος καί συναγωνιστής, ἀντίπαλος στή ζουγκλα πού φτιάξαμε γύρω μας. Πῶς νά τόν πλησιάσεις καί πῶς νά σέ πλησιάσει; Κάποτε οἱ σχέσεις μεταξύ μας σφραγίζονταν μέ τή συνείδηση τοῦ Θεοῦ καί εἶχαν τουλάχιστον κάτι τό στέρεο. Σήμερα τί μπορεῖ νά στηριχτεῖ καί πῶς;

«Δέν ὑπάρχει λοιπόν ἐλπίδα;», θά ρωτήσῃ κανείς. Ἀσφαλῶς καί ὑπάρχει! Σέ πείσμα ὅλων τῶν δαιμόνων καί τῶν ὀργάνων τους δέν πέθανε ὁ Θεός! Ἀρκεῖ νά ἐπιστρέψουμε σ' Αὐτόν, νά τόν ἐμπιστευτοῦμε καί νά ἀναθεωρήσουμε ἀρχές καί ἀξίες. Μποροῦμε! Τίποτε δέν χάθηκε ἀκόμη! Θά τό κάνουμε ὅμως; Θά τολμήσουμε νά ἀρνηθοῦμε τά «ξυλοκέρατα», στά ὁποία ἐθιστήκαμε; Ἀπό μᾶς ἐξαρτᾶται. Ἀπό τήν ἐλεύθερη βούλησή μας. Μένει νά τό ἀποφασίσουμε τίμα καί τότε εἶναι βέβαιο ὅτι ὁ Κύριος θά εὐλογήσῃ.

Εὐάγγελος Δάκας

Προσεγγίσεις στην Παλαιά Διαθήκη

Γιατί εὐημεροῦν οἱ ἀσεβεῖς;

«Πῶς συμβαίνει οἱ ἀσεβεῖς νά εὐτυχοῦν, ἐνῶ οἱ δίκαιοι ὑποφέρουν καί καταπιέζονται;», ρωτᾷ μέ πόνο τόν Θεό ὁ προφήτης Ἰερεμίας στό δωδέκατο κεφάλαιο τῆς προφητείας του. Τό ἴδιο βασανιστικό ἐρώτημα γιά τό θέμα τῆς θεοδικίας συναντᾶται στό βιβλίο τοῦ Ἰώβ, στόν 72ο ψαλμό καί στόν προφήτη Ἀββακούμ (βλ. 1,2-3. 13). Ὁ ὅρος τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ μέ τόν Ἰσραήλ

ἦταν: «καί ἐάν θέλητε καί εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· ἐάν δέ μή θέλητε, μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεταί» (Ἦσ 1, 19-20· πρβλ. Λε 26). Ὅταν, λοιπόν, ἔβλεπαν οἱ δίκαιοι νά συμβαίνει τό ἀντίθετο, κινδύνευαν νά πέσουν στόν πειρασμό, νά κλονισθεῖ ἡ ἐμπιστοσύνη τους στή δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ 12,1. 5-6

Κείμενο

12,1. Δίκαιος εἶ, Κύριε, ὅτι ἀπολογησομαι πρὸς σέ, πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ· τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται, εὐθνήησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα;

.....
12,5. Σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι καί ἐκλύουσί σε· πῶς παρασκευάσῃ ἐφ' ἵππους; Καί ἐν γῆ εἰρήνης σὺ πέποιθας, πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ Ἰορδάνου;

12,6. Ὅτι καί οἱ ἀδελφοί σου καί ὁ

Μετάφραση

12,1. Δίκαιος εἶσαι, Κύριε, γι' αὐτό μπροστά σου θά ὑπερασπιστῶ τόν ἑαυτό μου. Κι ὅμως, ἔχω νά πῶ σέ σένα παράπονα: Γιατί ἡ πορεία τῶν ἀσεβῶν εὐοδώνεται, εὐημεροῦν ὅλοι ὅσοι ἐπίμονα παρανομοῦν;

.....
12,5. Τρέχεις καί τά πόδια σου παραλύουν· πῶς θά συναγωνισθεῖς μέ ἔφιππους; Σέ χώρα εἰρηνική νιώθεις ἀσφαλισμένος. Τί θά κάνεις στό ἀγρίωμα τοῦ Ἰορδάνη;

12,6. Διότι καί οἱ ἀδελφοί σου καί ἡ

οἶκος τοῦ πατρός σου, καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πιστεύσης ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι πρὸς σε καλά.

οἰκογένεια τοῦ πατέρα σου, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη σέ ἀπέρριψαν καὶ οἱ ἴδιοι σέ διέσυραν. Συνωμότησαν πίσω σου. Μὴ δείξεις ἐμπιστοσύνη σ' αὐτούς, κι ἂν ἀκόμη σοῦ ποῦν λόγια καλά!

Ὁ προφήτης Ἰερεμίας ταραζεται, καθὼς βλέπει τό κακό νά κατακτᾶ συνεχῶς ἔδαφος, τοὺς ἀσεβεῖς νά συνωμοτοῦν καὶ νά βλάπτουν τοὺς εὐσεβεῖς καὶ συγχρόνως νά εὐημεροῦν. Μέσα σ' αὐτὴ τὴ ζάλη τῶν λογισμῶν, πού καταβάλλει τόν προφήτη περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴν ἀσέβεια καὶ τίς δολοπλοκίες τῶν συμπατριωτῶν του, αὐτός καταφεύγει στὸν Θεό. Τὰ ἐρωτηματικά πού ὀρθώνονται μέσα του τὰ καταθέτει ταπεινά στὸν ἴδιο: Πῶς τὰ ἐπιτρέπει ὅλα αὐτὰ ὁ ἀγαθός Θεός; Πῶς δέν ἀναλαμβάνει τὴν υπεράσπιση τῶν ἀνίσχυρων δικαίων καὶ δέν τιμωρεῖ τοὺς ἄδικους ἀσεβεῖς; Ἄδιαφορεῖ ἢ ξεγελιέται ἀπὸ τὰ γεμάτα ὑποκρισία λόγια τους;

Στὴν εὐλόγη ἀπορία τοῦ προφήτη θά περιμέναμε ὁ Θεός νά ἀπαντήσῃ καθησυχαστικά, διαβεβαιώνοντάς τον ὅτι ἡ τιμωρία τῶν ἀσεβῶν θά εἶναι ἄμεση καὶ ἀναπόφευκτη. Ὁ Κύριος ὅμως δέν ἀπαντᾷ ἀμέσως σέ ὅ,τι τὸν ρωτᾷ ὁ Ἰερεμίας, ἀλλὰ τοῦ συνιστᾷ ὑπομονή. Προλέγει μάλιστα ἀκόμη πιὸ σκληροὺς διωγμούς. Ἀποκαλύπτει ὁ Θεός στὸν προφήτη ὅτι καὶ οἱ συγγενεῖς του πῆραν μέρος στὴ συνωμοσία πού ἔγινε ἐναντίον του.

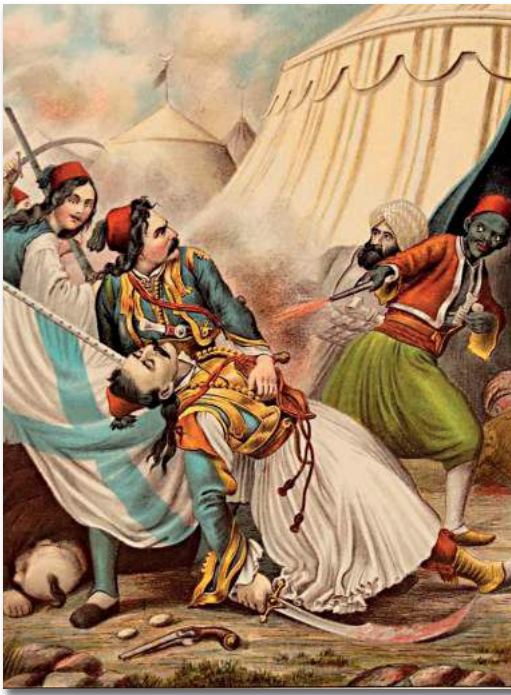
Φάνηκε στὴν ἀρχὴ πῶς ὁ προφήτης προσπαθεῖ νά ἀσφαλίσῃ τόν Θεό ἀπὸ τὴν ὑποκρισία τῶν ἀσεβῶν. Νά ὅμως πού ὁ Θεός τοῦ ἀποκαλύπτει τὴν ἐναντίον του συνωμοσία καὶ τόν

προειδοποιεῖ νά φυλαχτεῖ κι ἀπὸ αὐτοὺς πού θά παραστήσουν τόν φίλο του. Σάν νά τοῦ λέει: «Ἰερεμία, μὴν ἀνησυχεῖς γιὰ μένα. Γνωρίζω ὅχι μόνο τὴν ὑποκρισία τῶν δικῶν μου ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν δικῶν σου, καὶ σοῦ τοὺς ὑποδεικνύω».

Πολλές φορές κι ἐμεῖς προβληματιζόμαστε πάνω σέ διάφορα γεγονότα πού συμβαίνουν στὸν κόσμον καὶ στὴν ζωὴ μας, τὰ ὁποῖα προκαλοῦν τό αἶσθημα τῆς δικαιοσύνης. Πιστεύουμε ὅτι ὁ Θεός δέν κάνει σφάλμα οὔτε κακό σέ κανένα ἀπὸ τὰ πλάσματά του, ὡστόσο ἀναζητοῦμε τό νόημα τῶν ἐνεργειῶν του. Ἀλλὰ τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀνεξερεύνητο καὶ ἀνεξιχνίαστο. Δέν μπορεῖ νά ἐξηγηθεῖ μέ ὅσα ἀντιλαμβανόμαστε στὴ ζωὴ αὐτὴ. Τό δράμα τῆς παρούσης ζωῆς ἐρμηνεύεται μόνο μέ τὴν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ καὶ μέ τὴν προοπτικὴ τῆς αἰωνιότητος.

Ὁ προφήτης Ἰερεμίας εἶναι ἕνας τύπος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπέμεινε τὴν ἀποδοκιμασία τῶν συμπατριωτῶν του (Ἰω 1,11) καὶ τῶν λεγομένων ἀδελφῶν του (βλ. Μρ 3,21). Γιὰ τόν λόγο αὐτό τμήματα τῶν κεφαλαίων 11 καὶ 12 διαβάζονται στὴν Ἄκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῆς Μ. Πέμπτης (ἐσπέρας Μ. Τετάρτης).

Στέργιος Ν. Σάκκος

Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821

Ε'. Τά γεγονότα τῶν χρόνων 1823-24

Τά δύο, πυκνά σέ πολεμικά γεγονότα, πρώτα χρόνια τῆς Ἐπανάστασης, διαδέχθηκε ἓνα διάστημα κατά τό ὁποῖο οἱ πολεμικές συγκρούσεις ἀτονοῦν. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι μετά τήν ἤττα τοῦ Δράμαλη καί ἕως τίς ἀρχές τοῦ 1825 δέν θά γίνεи κάποια τουρκική ἐκστρατεία στήν Πελοπόννησο. Δυστυχῶς ὅμως, οἱ ἐπαναστατημένοι Ἕλληνες δέν ἐκμεταλλεύτηκαν αὐτή τήν ὑφεση τῆς τουρκικῆς ἐπιθετικότητας, ὥστε νά ὀργανωθοῦν καλύτερα καί ἴσως νά ἀναζωπυρώσουν τή φλόγα τῆς Ἐπανάστασης σέ περιοχές πού εἶχε κατασταλεῖ, ὅπως στή Μακεδονία καί στήν Ἥπειρο. Κι ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλά τό 1823-24 κατατρώχονταν ἀπό ἐσωτερικές διαμάχες πού ὀδήγησαν σέ δύο διαδοχικές ἐμφύλιες συγκρούσεις μέ ὀλέθριες συνέπειες.

Τό ἔναυσμα γιά νά ἐκδηλωθοῦν οἱ

ἀντιθέσεις πού σοβοῦσαν ἀνάμεσα στούς ἐπαναστατημένους Ἕλληνες δόθηκε στή Β' Ἐθνοσυνέλευση στό Ἄστρος τόν Μάρτιο - Ἀπρίλιο τοῦ 1823. Παρά τό γεγονός ὅτι ἐκλέχτηκε νέα κυβέρνηση, προσωπικά καί κομματικά συμφέροντα καί πάθη ὄξυναν τήν κατάσταση καί ὀδήγησαν στή ρήξη βουλευτικοῦ κι ἐκτελεστικοῦ. Ἀκολούθησε περίοδος ἀναρχίας πού ὀδήγησε σέ βίαιες συγκρούσεις στά τέλη τοῦ ἴδιου χρόνου. Συγχρόνως δημιουργήθηκαν δύο κυβερνήσεις, ἡ μία μέ ἔδρα τό Κρανίδι κι ἡ ἄλλη τήν Τριπολιτσά. Στήν πρώτη συμμετεῖχαν προεστοί τῆς Ἀχαΐας καί νησιῶτες μέ ἐπικεφαλῆς τόν Κουντουριώτη, ἐνῶ στή δεύτερη στρατιωτικοί καί πρόκριτοι μέ ἐπικεφαλῆς τόν Κολοκοτρώνη. Ἡ παράταξη τοῦ Κουντουριώτη τελικά ἐπικράτησε, χάρι καί στή βοήθεια τοῦ πρώτου δανείου πού κατάφεραν νά συνάψουν στό Λονδίνο, ἔστω καί μέ τοκογλυφικούς ὄρους. Σύντομα ὅμως ξέσπασαν νέες διαμάχες, αὐτή τή φορά ἀνάμεσα στούς Πελοποννήσιους καί τήν ἐπίσημη κυβέρνηση τοῦ Κουντουριώτη, πού ὑποστήριζαν Στερεοελλαδίτες καί νησιῶτες. Ἡ δεύτερη αὐτή σύγκρουση πού ἐκδηλώθηκε στά τέλη τοῦ 1824 εἶχε καταστροφικές συνέπειες, καθώς ἡ κυβέρνηση ὀργάνωσε στράτευμα 2.000 Ρουμελιωτῶν πού εἰσέβαλαν στήν Πελοπόννησο λεηλατώντας τίς περιουσίες τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων. Στίς συγκρούσεις σκοτώθηκε ὁ γιός τοῦ Κολοκοτρώνη Πάνος, καί ὁ Γέρος τοῦ Μοριά τελικά παραδόθηκε καί φυλακίστηκε στήν Ὑδρα μαζί μέ ἄλλους ὀπλαρχηγούς καί προκρίτους.

Στόν στρατιωτικό τομέα, ἐπιχειρήσεις διεξάγονται κυρίως στή Στερεά Ἐλ-

λάδα. Τό 1823 έκδηλώθηκαν δύο μεγάλες έκστρατείες τών Τούρκων στήν Άνατολική καί τή Δυτική Στερεά αντίστοιχα. Αρχικά, 6.000 Τουρκοί υπό τόν Περκόφτσαλη κατέκλυσαν τή Στερεά Έλλάδα καί τήν Εύβοια, σβήνοντας τίς επαναστατικές έστίες. Συγχρόνως, ό Μουσταής πασάς τής Σκόδρας εισέβαλε μέ 20.000 Τουρκαλβανούς στή Δυτική Στερεά καί σέ πρώτη φάση έκαμψε τήν αντίσταση του Καραϊσκάκη καί του Στορνάρη. Ό Μάρκος Μπότσαρης όμως μέ μία αίφνιδιαστική νυχτερινή επίθεση μέ 450 Σουλιώτες στό στρατόπεδο στό Κεφαλόβρυσο δημιούργησε μεγάλη φθορά στόν στρατό του. Δυστυχώς όμως, στή μάχη έπεσε ήρωικά κι ό Ίδιος. Άκολούθησαν κι άλλες συγκρούσεις, μέ αποκορύφωμα τήν ήρωική αντίσταση τών Έλλήνων στό Αίτωλικό. Μετά από δίμηνη πολιορκία του, στά τέλη του 1823, οί Τουρκαλβανοί απογοητευμένοι έγκατέλειψαν τήν έκστρατεία κι έπέστρεψαν στίς βάσεις τους. Τό ίδιο διάστημα, οί Έλληνες κατόρθωσαν νά αναζωπυρώσουν τίς επαναστατικές έστίες στήν Εύβοια καί στήν Κρήτη, κλείνοντας μέ θετικό πρόσημο τίς έπιχειρήσεις του 1823.

Παρά τίς στρατιωτικές έπιτυχίες τών Έλλήνων, οί συνθήκες στήν Εύρώπη δέν είχαν ώριμάσει γιά νά δοθεῖ μία διπλωματική λύση στό έλληνικό ζήτημα. Έτσι, στίς άρχές του 1824 ό σουλτάνος Μαχμούτ Β΄, απογοητευμένος από τίς άποτυχίες του στρατού του, ζητᾶ τή βοήθεια του πανίσχυρου, ούσιαστικά ανεξάρτητου, πασά τής Αιγύπτου Μεχμέτ Άλή γιά νά καταστείλει τήν Έπανάσταση. Ός άντάλλαγμα του υπόσχεται τήν Κρήτη καί τήν Πελοπόννησο. Ό Μεχμέτ είχε δημιουργήσει έναν ισχυρό στρατό

σέ ευρωπαϊκά πρότυπα, εκπαιδευμένο από γάλλους αξιωματικούς. Αρχικά, αιγυπτιακός στρατός καταστέλλει μέ σκληρότητα τίς επαναστατικές έστίες στήν Κρήτη. Στή συνέχεια, υπό τήν ηγεσία του ικανότατου θετού γιου του Ίμπραήμ, ό αιγυπτιακός στόλος καταστρέφει τήν Κάσο, τό πολεμικότερο νησί τών Δωδεκανήσων. Τό μεγαλύτερο πλήγμα στό ναυτικό τών Έλλήνων όμως άποτέλεσε ή καταστροφή τών Ψαρών τόν Ιούνιο του 1824 από τόν τουρκικό στόλο. Ό έλληνικός στόλος δέν πρόλαβε νά άντιδράσει καί τό νησί ίσοπεδώθηκε, μέ άποτέλεσμα χιλιάδες Ψαριανοί αλλά καί Χιώτες καί Μικρασιάτες πρόσφυγες νά σφαχτούν· όσοι γλύτωσαν κατέφυγαν σέ νησιά τών Κυκλάδων καί στίς Σπέτσες. Στή συνέχεια ό ένωμένος τουρκοαιγυπτιακός στόλος στρέφεται κατά τής Σάμου. Αύτή τή φορά όμως ό έλληνικός στόλος είναι σέ έτοιμότητα καί τους έπόμενους μήνες αποκρούει μέ έπιτυχία τίς προσπάθειες τών Τούρκων καί τών Αιγυπτίων νά αποβιβάστούν στό νησί. Υπό τήν ηγεσία του Άνδρέα Μιαούλη μάλιστα ό έλληνικός στόλος καταφέρνει μεγάλη νίκη στή ναυμαχία του Γέροντα στά παράλια τής Μ. Άσίας.

Παρά τίς έπιτυχίες του στόλου όμως, πυκνά μαύρα σύννεφα μαζεύονται πάνω από τους Έλληνες, καθώς ό μεθοδικός Ίμπραήμ έτοιμάζει άπόβαση στήν Πελοπόννησο. Τήν ίδια ώρα οί επαναστάτες απορροφημένοι από τίς έμφύλιες συγκρούσεις είναι παντελώς άπροετοίμαστοι γι' αυτό τόν μεγάλο κίνδυνο.

Παναγιώτης Μητσόπουλος

Η επανάσταση τῶν ... γραμμάτων!

«Άλλοι μέ τό κοντύλι καί ἄλλοι μέ τό καριοφίλι»... διάφορα μέσα, ἕνας σκοπός: ν' ἀνάψει τῆς λευτεριάς τό «φίτιλι»! Στήν ἐπανάσταση τοῦ 1821 οἱ καπεταναῖοι πῆραν τά βουδά καί τό καριοφίλι πολεμώντας μέ μπαρούτι. Καί ἄλλοι πολεμώντας μέ τό κοντύλι κίνησαν γῆ καί οὐράνο καί πολέμησαν μέ τά τυπογραφικά στοιχεῖα, τά γράμματα, κάνοντας τόν λόγο ν' ἀκούγεται μέχρι καί τό σήμερα...

Οἱ ἐπαναστημένοι Ἕλληνες ἀλλά καί φιλελληνικοί κύκλοι τῆς Εὐρώπης ἀπό πολύ νωρίς συνειδητοποίησαν τήν ἀνάγκη νά δημιουργηθεῖ ἕνα ὄργανο ἐπικοινωνίας τῶν πρωτεργατῶν τῆς Ἐπανάστασης μέ τούς ἀγωνιστές.

Τό πόσο ἐπιτακτική ὑπῆρξε ἡ ἀνάγκη αὐτή φαίνεται ἀπό τό γεγονός ὅτι ἤδη ἀπό τόν Μάρτιο, τόν μήνα τῆς κήρυξης τῆς ἐπανάστασης στόν Μοριά, κυκλοφορεῖ ἐφημερίδα, χειρόγραφη μάλιστα, μεταξύ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ὑπεράσπιση τῶν ἐθνικῶν δίκαιων διεκδικήσεων τῆς Ἑλλάδας καί ἡ ἐνημέρωση τῶν ξένων ὑπῆρξαν οἱ πρωτεύοντες στόχοι τοῦ ὁμολογουμένως δύσκολου αὐτοῦ

ἐγχειρήματος. Ὡς ἐκ τούτου, μαζί μέ τόν πόλεμο μέ τά βόλια, ἄρχισε κι ἕνας ἄλλος πόλεμος, ὁ πόλεμος τῆς ἐνημέρωσης.

Στήν ἀρχή, 1821-1822, οἱ ἐφημερίδες ἦταν χειρόγραφες. Ἀντιγραφεῖς κατά τόπους ἀντέγραφαν τήν ἐφημερίδα καί τήν προωθοῦσαν σέ ἄλλες πόλεις, ὅπου ἄλλοι ἀντιγραφεῖς ἔκαναν ἀκριβῶς τό ἴδιο, διότι δέν ὑπῆρχε ὑπηρεσία ταχυδρομείου¹. Ἡ χειρόγραφη ἐφημερίδα ὑπῆρξε ἀσφαλῶς μία λύση ἀνάγκης. Ἡ τυπογραφία στήν Εὐρώπη εἶχε σημεῖώσει μεγάλες προόδους τήν ἐποχὴ ἐκείνη, ὅσον ἀφορᾶ στά τεχνικά μέσα πού χρησιμοποιούνταν. Στήν Ἑλλάδα ὅμως, λόγῳ ἔλλειψης μέσων καί ὑποδομῶν, οἱ ἐπαναστατημένοι Ἕλληνες καί Φιλέλληνες κατέφυγαν σέ ξεπερασμένα μέσα.

Στήν κατηγορία τῶν χειρόγραφων ἐφημερίδων ἐμπίπτουν τά ἐξῆς ἔγγραφα: Ἡ «Ἐφημερίδα τοῦ Γαλαξιδίου». Τό ἕνα καί μοναδικό τεύχος πού γνωρίζουμε, ἔχει ἡμερομηνία 27 Μαρτίου τοῦ 1821! Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ἡ συγκεκριμένη φυλλάδα πέρασε στήν ἱστορία ὡς «ψευτοεφημερίδα», διότι προκειμένου νά τονώσει τό ἠθικό τῶν Ἑλλήνων παρέθετε ψευδεῖς εἰδήσεις ὅσον ἀφορᾶ

στή συνδρομή ξένων δυνάμεων στον άγώνα. Όπως και νά χει, έστω και μέ αυτόν τον άδέξιο και άνορθόδοξο τρόπο, γίνεται φανερό πόσο σημαντική θεωρούσαν τή συμβολή τής έννημέρωσης στήν εύόδωση του άγώνα.

Λίγους μήνες άργότερα κυκλοφορεί μία άλλη χειρόγραφη έφημερίδα στό Μεσολόγγι, ή «Έφημερίς Αίτωλική». Έχουν σωθει τρία φύλλα της. Γραμμένη σέ άπλή γλώσσα παρέχει πληροφορίες σχετικά μέ τά γεγονότα στά στρατιωτικά μέτωπα αλλά και πραγματεύεται θέματα τής πολιτικής έπικαιρότητας.

Τέλος, «Αχελώς» είναι ή τρίτη χειρόγραφη φυλλάδα. Κυκλοφόρησε τό 1822. Έχουν διασωθει δύο τεύχη της. Δημοσίευε κυρίως θεσπίσματα και άποφάσεις τής Γερουσίας τής Δυτικής Χέρσου Ελλάδος.

Πολύ σύντομα όμως ή έπαναστατημένη Ελλάδα απέκτησε τυπογραφείο, τυπογραφικά στοιχεία και τυπογράφους. Καί στον τομέα αυτό έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο ή δράση των Φιλελλήνων, τόσο έκτός όσο και έντός Ελλάδος.

Μέσα σέ τρία μόνον χρόνια, έξι φορές μεταφέρθηκε έξοπλισμός τυπογραφείου στον έλλαδικό χώρο. Τό πρώτο μάλιστα τυπογραφείο τό έφερε ο Δ. Ύψηλάντης από τήν Τεργέστη τό καλοκαίρι του 1821 στην πόλη τής Καλαμάτας. Τυπογράφος ανέλαβε ο Κωνσταντίνος Τόμπρας, ο οποίος είχε σπουδάσει τυπογραφία στό Παρίσι.

Από τή στιγμή που υπήρχε ο άνάλογος έξοπλισμός, έγκαταλείφθηκαν οι χειρόγραφες και κυκλοφορήθηκαν οι πρώτες έντυπες έφημερίδες. Η «Σάλπιγξ Έλληνική» τυπώνεται στην έλεύθερη Καλαμάτα τήν 1^η Αύγουστου του 1821. Τά «Έλληνικά Χρονικά» είναι ή διασημότερη έφημερίδα του άγώνα. Έκδόθηκε στό

Μεσολόγγι τήν 1^η Ιανουαρίου του 1824 και κυκλοφόρησαν 226 φύλλα της.

Όκτώ μήνες άργότερα ή Άθήνα άποκτá τό δικό της τυπογραφείο, που τυπώνει τήν «Έφημερίδα των Άθηνών».

«Ο Φίλος του Νόμου», ή έφημερίδα τής Ύδρας, είχε τή μεγαλύτερη διάρκεια ζωής. Έκδιδόταν από τον Μάρτιο του 1824 ως τον Μάιο του 1827 στην Ύδρα. Έκδότης της ήταν ο ίταλός φιλέλληνας Ίωσήφ Κιάππε.

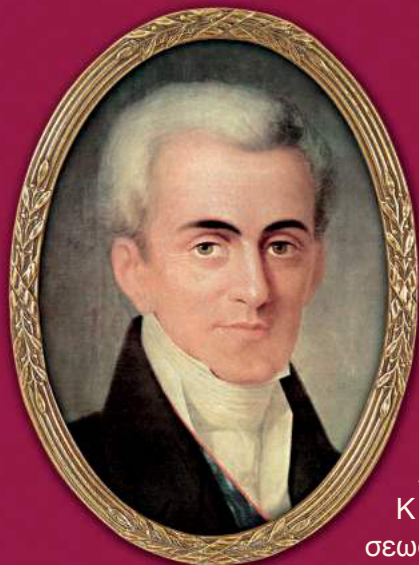
Στό Μεσολόγγι κυκλοφόρησε επίσης και ή έφημερίδα «Έλληνικός Τηλέγραφος» από τον ίταλό φιλέλληνα κόμη Πέτρο Γκάμπα. Η έφημερίδα γραφόταν στά γαλλικά, ίταλικά, άγγλικά και γερμανικά. Τά δίκαια του άγώνα των Έλλήνων έπρεπε νά γίνουν κατανοητά από τους Εύρωπαίους.

Η «Γενική Έφημερίς τής Ελλάδος» υπήρξε τό πρώτο ούσιαστικά έπίσημο όργανο τής Διοίκησης. Πρόκειται για τό πλέον συγκροτημένο φύλλο έφημερίδας τής περιόδου αυτής και καλύπτει μία περίοδο έπτά έτών, από τό 1825 έως τό 1832. Η έφημερίδα αυτή θά μετονομασθει δύο φορές και θά καταλήξει μέ τήν όνομασία «Έφημερίς τής Κυβερνήσεως», πρόδρομος των σημερινών ΦΕΚ.

Στίς παραπάνω φυλλάδες διακρίνει κανείς τον πόθο τής λευτεριάς, ο οποίος, τήν κρίσιμη εκείνη περίοδο τής έπανάστασης, μετλήθη πάσης φύσεως τρόπους και μέσα για νά καταστήσει σαφή έντός κι έκτός Ελλάδας τήν παρουσία του μέσα στις καρδιές των Έλλήνων.

¹ Η πρώτη ταχυδρομική ύπηρεσία συστήθηκε από δύο έκδότες, τον Ίάκωβο Μάγερ, έκδότη των «Έλληνικών Χρονικών» του Μεσολογγίου, και τον Ίωσήφ Κιάππε, τον έκότη τής έφημερίδας «Ο Φίλος του Νόμου» τής Ύδρας.

Δέσποινα Καλογεράκη

«Τό πρώτιστον»

«Τό πρώτιστον καί ούσιωδέστατον τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι νά προμηθεύσῃ εἰς τό ἔθνος τήν διδασκαλίαν τῆς πίστεως».

Ναί, δέν διαβάσατε λάθος. Δέν εἶναι οὐτοπίες, οὔτε εὐχές. Ποιά εἶναι ὅμως αὐτή ἡ ξεχωριστή Κυβέρνηση πού νοιάζεται νά προμηθεύσῃ στό ἔθνος τή διδασκαλία τῆς χριστιανικῆς πίστεως; Ξέρουμε ὅτι ἐδῶ καί χρόνια εἶναι στοιχειώδης ἡ ἀνύπαρκτη ἡ χριστιανική διδασκαλία στά σχολεῖα μας.

Ὡστόσο, στή λυκαυγὴ τοῦ ὑποτυπώδους ἐλεύθερου ἐλληνικοῦ κράτους ὁ Θεός εἶχε στείλῃ ἕναν ἄγγελο γιά νά δώσῃ νέα πνοή στήν Ἑλλάδα καί νά τήν ὀδηγήσῃ ξανά πρὸς τή δόξα τῆς: τόν κόμη Ἰωάννη Καποδίστρια. Αὐτός κατάλαβε πολύ καλά πῶς ἡ ἐλευθερία εἶναι εὐθραυστο ἀγαθὸ καί ὅτι τό μέλλον τῆς Ἑλλάδας εἶναι τὰ νεαρά βλαστάρια τῆς. Γι' αὐτό καί τό ἐνδιαφέρον του γιά τὰ παιδιά ὑπῆρξε ξεχωριστό.

«Ἦταν πεποιθήσῃ του ὅτι τό Εὐαγγέλιο ἀναμορφώνει τόν ἄνθρωπο καί τόν κάνει ἰκανὸ νά ἀξιοποιεῖ σωστά τό ἀγαθὸ τῆς ἐλευθερίας. Γι' αὐτό ἤθελε καί τὰ σχολεῖα νά εἶναι ἐργαστήρια ἐλληνορθόδοξης ἀγωγῆς. Στόν π. Μισαήλ

Ἀποστολίδη, προϊστάμενο τότε τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἀγίου Νικολάου Τεργέστης, ἔγραφε: “Ἄν ἡ παρούσα γενεὰ δέν ἐνδυναμωθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους μεμορφωμένους ἐν καλῇ διδασκαλίᾳ καί μάλιστα πρὸς τόν κανόνα τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως καί τῶν ἡθῶν μας, ἀμφιβάλλω ὅτι θά δυνηθῇ νά καταστή ἀξία τοῦ προορισμοῦ ὃν φαίνεται ὅτι ἡ θεία πρόνοια ἐπιφυλάττει αὐτῇ”.

Ἡ εὐσέβεια τοῦ Κυβερνήτη θά τὸν ὀδηγήσῃ στήν ἐπαιτεία γιά τὰ ἀγαπημένα του ὀρφανά Ἑλληνόπουλα, πού ἦταν σκόρπια σέ ὅλη τήν Εὐρώπη καί θά κινήσῃ τήν ἐκστρατεία γιά νά τὰ σώσῃ διαλαλώντας πῶς “χωρὶς πίστιν εἰς τόν Θεόν, ἀγάπην πρὸς τήν πατρίδα των καί διατήρησιν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης χάνονται ἐν τῇ ξένη οἱ Ἑλληνόπαιδες”»*.

Μέ αὐτή τήν πεποίθηση διατρέωνε στόν ἐξαίρετο ἐπιστήμονα Ἄνδρέα Μουστοξύδη, στόν ὁποῖο εἶχε ἀναθέσει τήν ὀργάνωση τῆς Παιδείας: «Τό πρώτιστον καί ούσιωδέστατον τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι νά προμηθεύσῃ εἰς τό ἔθνος τήν διδασκαλίαν τῆς πίστεως».

“Ὡ, ἂν ἀκούγαμε ἐκεῖνον τόν Κυβερνήτη, πόσο λαμπρὴ καί ξεχωριστὴ μέσα στόν κόσμον θά ἦταν σήμερα ἡ Ἑλλάδα!

* Ἀπὸ τό βιβλίον τῆς Δ. Δαμιανίδου «Ἰωάννης Καποδίστριας, ζητιάνος γιά τήν Ἑλλάδα», ἐκδ. «Χριστιανική Ἑλπίς».

Στήν Πλατυτέρα

Ἀπ' τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐκκλησιᾶς τό διάφανο τό τζαμωτό,
ὁ ἥλιος σκάλες κατεβάζει ἀπό χρυσάχτινο ὑφαντό.

Καί μέ τά σύννεφα πού ἀφήνει τό εὐωδιαστό λιβανωτό
τόν οὐρανό μᾶς ζωγραφίζει μ' ὀλόχρυσο ψηφιδωτό.

Μά στοῦ ἱεροῦ τόν δόλο ἐπάνω μιά ἄλλη κλίμακα δωρῶ,
πού μέσα στήν πλατειά ἀγκαλιά της κρατᾶ ὅλο τόν οὐρανό.

Ἄγγελιοι τή λαφροπατοῦνε καί μ' ἄσματα δοξαστικά
μᾶς προσκαλοῦνε νά γευθοῦμε τήν ἀναστάσιμη χαρά.

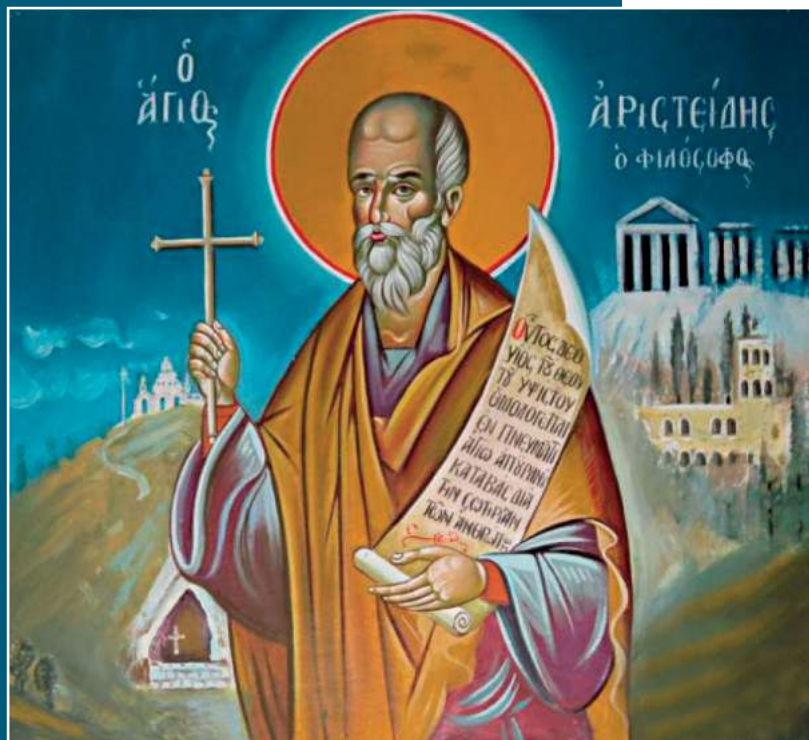
Ψάχνω νά βρῶ σάν πού νά βγάξει τούτη ἡ σκάλα ἡ ἀκριβή.
Βλέπω στά οὐράνια ν' ἀνεβάξει κάθε φιλόδεη ψυχή.

Ἄγια Μητέρα τοῦ Θεοῦ μας, τῶν ἐκλεκτῶν ἡ ἐκλεκτή,
μήν ἐπιτρέψεις νά ῥθει μέρα πού δά ἔναι ἡ ἀγκάλη σου κλειστή.

Μήν ἐπιτρέψεις νά ῥθει ὥρα πού ἀσυλλόγιστα πολύ
περιφρονήσω τ' ἅγια δῶρα καί βρῶ τήν πύλη σφαιλιστή.

Ὡ Παναγιά μου, Πλατυτέρα, τό κάθε βῆμα μου στή γῆ
δέλω ψηλά νά μ' ἀνεβάξει, ὅπου ὁ Θεός μας κατοικεῖ.

Δέσποινα Δαμιανίδου

Οι άγιοι στη ζωή μας

Άπολογητής και μάρτυρας

Στή φιλοσοφική κονίστρα τής ένδοξης πόλης τών Άθηνών του 2ου μ.Χ. αιώνα παλεύει μέ τόλμη ό διαπρεπής φιλόσοφος Άριστεΐδης. Δέν αναλίσκεται σέ μία προσπάθεια άνέλξης καί κοινωνικής καταξίωσης. Δέν άκολουθεΐ κάποια άπό τίς πολλές φιλοσοφικές ομάδες, οΰτε ύποστηρίζει μία νέα διδασκαλία. Μιλά μέ εύγλωπτία καί παρρησία γιά τόν Ίησοΰ τόν Ναζωραΐο, γιά Αΰτόν πού πρωτομίλησε στό κλεινό άστν ό φλογερός Ταρσεάς, άφήνοντας άνεξίτηλα τά ίχνη του μέ τή μνημειώδη άπολογία του στόν Άρειο Πάγο.

Γόνος έπιφανούς άθηναϊκής οίκογένειας,

Άριστος στήν έπίδοση άλλά καί στό ήθος ό Άριστεΐδης σπούδασε φιλοσοφία στήν περίφημη σχολή τής πόλης. Μά ή καθάρια ψυχή του καί ή δυνατή σκέψη του ξεδιψασαν μονάχα σάν γεύθηκε τάνάματα τής χριστιανικής άλήθειας άπό τούς δύο χαρισματικούς ιεράρχες τής Έκκλησίας, Διονύσιο Άρεο-

παγίτη καί Ίερόθεο. Ό διαπρεπής άθηναΐος φιλόσοφος σαγηνεΰθηκε άπό τήν πνευματική άκτινοβολία τής χριστιανικής διδασκαλίας. Μέθυσσε μέ τό άγιο κρασί τής άλήθειας πού ζητά καινούς άσκούς γιά νά γίνει δεκτό.

Λαμβάνοντας τό άγιο Βάπτισμα στρατεύεται μέ θερμούργό ζήλο στήν ιερή παράταξη τών λίγων γενναίων. Μιά χούφτα οΐ χριστιανοΐ στήν περιώνυμη πόλη, μά καθώς γίνονται άλάτι καί φώς στό περιβάλλον τους προκαλοΰν άντιδράσεις. Μέρες δύσκολες, χαλεποί καιροΐ γιά τό μικρό ποΐμνιο.

Στήν κρίσιμη αΰτή έποχή διαπρύσιος κήρυκας τής πί-

στης καί ἀκλόνητος στύλος τῶν διωκόμενων χριστιανῶν ἀναδεικνύεται ὁ σεμνός φιλόσοφος Ἀριστείδης. Ὁπλοῦ του ἀκαταμάχητο ἢ προσευχή καί ἡ βαθειά μελέτη τῶν Γραφῶν, ἀπ' ὅπου πλουτίζει στήν ἄνωθεν σοφία, τήν ἀγνή καί εἰρηνική, τή μεστή ἐλέους καί καρπῶν ἀγαθῶν.

Στόν ἱστορικό λόφο τοῦ Λυκαβηττοῦ σώζεται μέχρι σήμερα ἓνα κατασκευαστικό σπήλαιο, τό ὁποῖο σύμφωνα μέ τήν παράδοση ἀποτελοῦσε τό πνευματικό καταφύγιο καί ὀρμητήριο γιά τόν ἔνδοξο ἀθηναῖο Ἅγιο στήν ἀγωνιστική του πορεία.

Ὁ φωτισμένος χριστιανός φιλόσοφος ἀναλαμβάνει μέ παρρησία τήν ὑπεράσπιση τῶν πιστῶν, συγγράφοντας τήν πρώτη στήν ἱστορία ἀπολογία ὑπέρ τῶν διωκόμενων χριστιανῶν πού φέρει τόν τίτλο «Περὶ θεοσεβείας». Τό περίφημο ἀπολογητικό αὐτό κείμενο ἀποτελεῖται συνολικά ἀπό δεκαεπτὰ κεφάλαια καί ἀποτελεῖ πνευματικό καρπό ἄρτιας γνώσης τόσο τῆς ἀγίας Γραφῆς ὅσο καί τῶν κυρίαρχων φιλοσοφικῶν ρευμάτων τῆς ἐποχῆς.

Ὁ συνεχῆς καί ἐπίπονος ἀγώνας τοῦ λαμπροῦ φιλοσόφου γιά τήν ὑπεράσπιση τοῦ ἥθους καί τῆς διδασκαλίας τῶν χριστιανῶν καί ἡ βαθειά του ἐπίδραση στήν ἀθηναϊκή κοινωνία προκαλοῦν τήν ἔντονη δυσφορία καί ἀγανάκτηση τοῦ ρωμαίου αὐτοκράτορα Ἀδριανοῦ (76-138 μ.Χ.), ὁ ὁποῖος ἀποφασίζει τή δίωξή του.

Ὁ ἀκατάβλητος ἀγωνιστής τῆς ἀλήθειας μεταφέρεται στή Ρώμη, ὅπου μέ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα ἀπολογεῖται γιά τή χριστιανική πίστη του. Ἡ

ἐπιστροφή του στήν ἀγαπημένη του Ἀθήνα σημαίνει τήν ὑποβολή του σέ πλήθος βασανιστηρίων, τά ὁποῖα ὑπομένει μέ γενναιότητα καί καρτερία, ὑπερασπιζόμενος ἀδιάκοπα μέ σθένος τήν ἀκραιφνή χριστιανική πίστη. Οἱ δάφνες τῆς δόξας τοῦ ἡρωικοῦ ἀπολογητῆ πορφυρώνονται μέ τό αἷμα τῆς θυσίας του, ὅταν ὀδηγεῖται ἀπό τοῦς Ρωμαίους στήν ἀγορά τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου ὑφίσταται τόν δι' ἀγχόνης μαρτυρικό θάνατο στίς 13 Σεπτεμβρίου τοῦ 120 μ.Χ.

Αὐτή τήν ἡμέρα τιμᾶ τή μνήμη τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς τέκνου ἢ μητέρα Ἐκκλησία καί μνημονεῦει σεβαστικά τοῦς ἀγῶνες του, πού τόν ἐντάσσουν στήν εὐλογημένη χορεία τῶν διδασκάλων καί ἀπολογητῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

«Τῷ Χριστῷ προσηνέχθης θυσία ἄμωμος καί ὀλοκάρπωμα θεῖον, αἰωρηθεῖς ἀπηνῶς ἐν ἀγχόνῃ, Ἀριστείδη γενναιότατε, γόνε κλεινῆ τῶν Ἀθηνῶν καί φιλόσοφε σεπτέ», ψάλλουμε εὐλαβικά στή μνήμη του καί ζητοῦμε τήν πρεσβεῖα του.

Τό ἀκμαῖο φρόνημα καί ἡ σθεναρή ὁμολογία πίστεως τοῦ διαπρεποῦς ἀθηναίου φιλοσόφου καί μάρτυρα ἄς ἀφυπνίζει τίς καρδιές μας, ὥστε μέ ἄγρυπνο ζῆλο καί ἀκατάβλητο ἀγῶνα νά δίνουμε τήν ἀπολογία τῆς ἐν Χριστῷ ἀλήθειας μέσα στοῦς διωγμούς καί τῆς δικῆς μας ἐποχῆς. Καί σέ κάθε στιγμή δοκιμασίας καί ὄνειδισμοῦ, νά διαλαλοῦμε ὅπως ἐκεῖνος στήν ἀπολογία του: «Ὅντως οὖν αὕτη ἐστὶν ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας».

Ἰχνηλάτης

Ύψωση Σταυροῦ, ἡ δική μας ἀνύψωση

«Ἀδιαλείπτως βαπτομένους τῷ ζόφῳ τοῦ προπάτορος, Κύριε, διὰ Σταυροῦ ἀνύψωσας σήμερον· ὡς γὰρ τῇ πλάνῃ ἄγαν ἀκρατῶς ἡ φύσις προκατηνέχθη, παγκλήρως ἡμᾶς πάλιν ἀνῶρθωσε τὸ φῶς τὸ τοῦ Σταυροῦ σου· ὃν οἱ πιστοὶ μεγαλύνομεν».

*(Τροπάριον τῆς θ' ὥδης
τοῦ Κανόνος τοῦ Σταυροῦ)*

Μέ τὴν παρακοή τοῦ Ἀδάμ δύο συμφορὲς βρῆκαν τοὺς ἀνθρώπους: τὸ σκοτάδι καὶ ἡ πτώσις. Ἐνῶ ὁ τίμιος Σταυρὸς δωρίζει στὴν ἀνθρωπότητα δύο ἀγαθὰ: τὸ φῶς καὶ τὴν ἀνῶρθωση. Πάνω σ' αὐτούς τοὺς βασικούς ἄξονες συντίθεται τὸ τροπάριο τοῦ ἱεροῦ ποιητῆ Κοσμᾶ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, σὺ σήμερα μᾶς ἀνύψωσες. Ἔβγαλες σὸ φῶς τῆς θεογνωσίας ὅλους ἐμᾶς πού ἤμασταν διαρκῶς βουτηγμένοι καὶ βυθισμένοι μέσα σὸ σκοτάδι τῆς παράβασης τοῦ γενάρχη μας Ἀδάμ.

Ἡ φύση μας ὅλη ἔπεσε ἀχαλίνωτα στὴν πλάνη τῆς εἰδωλολατρίας καὶ ἀμαρτίας. Κι ὅπως μιά τεράστια πέτρα, ὅταν πέσει ἀπὸ ἓνα ψηλὸ βουνό, κινεῖται ἀσυγκράτητα συμπαρασέρνοντας ὅ,τι βρεθεῖ μπροστά της, καὶ τότε μόνο σταματᾷ, ὅταν βρεθεῖ στὸν πάτο τοῦ ἐδάφους, παρόμοια καὶ ἡ μεγάλη ἀμαρτία τοῦ Ἀδάμ, ἡ πλάνη πού ξεκίνησε ἀπὸ τὸν παράδεισο τῆς Ἐδέμ, παρέσυρε ὅλη τὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ τὴν κατέβασε μέχρι τὸν ἅδη. Τὸ φῶς ὅμως τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου, Κύριε, ἀνῶρθωσε ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος μας.

Μᾶς φαίνεται παράξενο πῶς τὸ φῶς τοῦ Σταυροῦ μᾶς ἀνύψωσε! Καλύτερα θὰ περιμέναμε νὰ πεῖ ὁ ποιητὴς πῶς μ' ἓνα χέρι ἢ μ' ἓνα ραβδί μᾶς σήκωσε. Ἄλλ' ὅταν ἓνας βρίσκεται πεσμένος μέσα σ' ἓνα σκοτεινὸ μέρος, διαλύεται ἀμέσως τὸ σκοτάδι μόλις πέσουν οἱ

ἀκτίνες τοῦ φωτός. Καί τότε ἡ λάμψη τοῦ φωτός δείχνει στόν πεσμένο τόν δρόμο καί τόν τρόπο πῶς νά σηκωθεῖ.

Μαθαίνουμε, λοιπόν, ἀγαπητοί, πῶς ἡ ἀμαρτία εἶναι ζόφος, σκοτάδι. Σκοτίζει τόν νοῦ, μαυρίζει τήν καρδιά καί ἀναστατώνει ὅλη τήν ἐσωτερική διάθεση τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπίσης, ἡ ἀμαρτία εἶναι βαρειά, μᾶς παρασέρνει στόν γκρεμό της. Ξανασηκώνονται γρήγορα μόνον ὅσοι μετανοοῦν.

Πρέπει, λοιπόν, ἀδελφέ, πρῶτα ν' ἀποφεύγεις μέ ὅλες σου τίς δυνάμεις κάθε ἀμαρτία, γιά νά μή σέ τυφλώσει καί γίνεις παιχνίδι τῶν δαιμόνων. Ἄν ὅμως ἀπό συναρπαγή τοῦ νοῦ κι ἀπό ἀσθένεια τῆς φύσης σου γκρεμισθεῖς στόν λάκκο της, τότε τρέξε νοερά στόν Ἰησοῦ Χριστό καί κραύγασε ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς σου μέ πίστη σ' Αὐτόν: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, πρόφθασε καί σήκωσέ με ἀπό τόν λάκκο τῆς ἀμαρτίας!».

Τότε ὁ φιλανθρωπότατος Κύριος δέν παραβλέπει ἐσένα πού Τόν ἱκετεύεις νά σέ σώσει. Σέ σπλαχνίζεται, σέ συμπονεῖ, γιατί εἶσαι τό πλάσμα τῶν χειρῶν του. Γι' αὐτό ἕνα θεϊκό χέρι εἶναι πάντα ἀπλωμένο στή μεριά σου, ἕτοιμο νά σοῦ προσφέρει κάθε εἶδους στήριξη.

*Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου,
Ἐορτοδρόμιον.
Ἀπόδοση Μ. Γ.*

«...σκεπάσω αὐτόν,
ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου»

Ἦξερες καλά πῶς γνώσεις,
πλούτη κι ἀξιώματα
μωρός στό μοιραῖο
μοιάζουν πλοσθή ἐπιταγή!
Τῆς εὐθύνης καί τοῦ μόχθου
ἐσύ σημαιοφόρος,
ἄφηνες τά χνάρια σου
στόν δρόμο πού πατοῦσες
καί πάντα ἔτρεχες
νά μήν σέ πιάσει ἡ ...δόξα!
Ἡέ τή μνήμη τοῦ Θεοῦ
στά κύπτάρά σου, ἀποποιήθηκες
κάθε κενοδοξία.
Τῆς φωνῆς σου ἡ φωτιά
πολλῶν ψυχῶν φώτισε τά σκοτάδια,
ἀήθεις λαμπάδιασε κατασκευές...
Ὅμολογητής τῆς ἁλήθειας,
τῆς πίστεως σου μάρτυρας!
Παράδειγμα μίμησης
ἡ ἀσκητική βιοτή σου.
Σέ βιβλίο αἰώνιας ζωῆς
σταχώθηκαν οἱ πρᾶξεις σου,
γιά ὅλους ἐμᾶς
παρακαταθήκη βαρειά!...

Φωτεινή Φωτιάδου-Κωνστατίνου

30 Σεπτεμβρίου, 'Ημέρα Μνήμης τῶν Ἐθνικῶν Εὐεργετῶν

Νικόλαος Δούμπας, ὁ ἐθνικός εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Αὐστρίας

Ἄν ποτέ ἐπισκεφθεῖτε τή Βιέννη, μήν ἀπορήσετε ὅταν δεῖτε τήν ὁδὸ «Δούμπα» (Dumbastraße), στήν ὁποία βρίσκεται τό Μέγαρο Μουσικῆς τῆς Βιέννης. Πρόκειται γιά τό ὄνομα ἑνός σπουδαίου Ἑλληνα, πού τιμᾷ ἡ Αὐστρία ἀλλά εἶναι ἄγνωστος στήν Ἑλλάδα.

Ὁ Νικόλαος Δούμπας (1830-1900), βλάχικης καταγωγῆς ἀπό τή Βλάστη Κοζάνης, διέπρεψε στή Βιέννη τοῦ 19ου αἰῶνα ὡς ἐπιχειρηματίας, πολιτικός καί εὐεργέτης. Ἦταν γιός τοῦ ἐμπόρου Στέργιου Δούμπα καί τῆς Μαρίας Κούρη. Ἀσχολήθηκε μέ τό ἐμπόριο βαμβακιῶν καί ἀπέκτησε τά μεγαλύτερα κλωστοῦφαντουργία τῆς Βιέννης.

Ἡ προσφορά του στή βασανισμένη Ἑλλάδα στάθηκε πολὺτιμη. Ἐνίσχυσε οἰ-

κονομικά τή Φιλική Ἐταιρεία καί ἀγωνίστηκε γιά τήν προαγωγή τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων. Γνωρίζοντας τή σημασία τῆς μόρφωσης πρόσφερε ὑποτροφίες σέ Ἑλληνόπουλα καί ἔχτισε σχολεῖα στήν Ἑλλάδα. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι ἦταν ἕνας ἀπό τοὺς πιό μεγάλους χορηγούς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μάλιστα οἱ τοιχογραφίες πού τό κοσμοῦν ἔγιναν μέ χρηματοδότηση δική του. Πρὶν τόν θάνατό του ἔδωσε τό τεράστιο ποσό τῶν 30.000 φράγκων στό νοσοκομεῖο Σερρών καί στό Δημοτικό σχολεῖο Βλάστης. Ἐπίσης χρηματοδότησε τήν ἴδρυση καί λειτουργία τοῦ Δουμπείου Νηπιαγωγείου στίς Σέρρες καί τήν ἀνέγερση κτηρίου Ἀλληλοδιδασκατικῆς Σχολῆς (1835).

Ὅσο γιά τήν κοινωνική του δράση στή

Βιέννη, είναι ανεξάντλητη. Μέ δικά του χρήματα χτίστηκε η αυστριακή Βουλή, τό Πανεπιστήμιο, τό Δημαρχείο, ή Άκαδημία Καλών Τεχνών, ό Καθεδρικός Ναός Άγίου Στεφάνου καί τό Μέγαρο Μουσικής τής Βιέννης. Άρωμα Έλλάδας παντού! Είναι αλήθεια ότι κάθε κομμάτι τής Βιέννης θυμίζει τόν Δούμπα.

Ό Νικόλαος Δούμπας ύπήρξε προσωπικός φίλος του Ρίχαρντ Βάγκνερ καί του Γιόχαν Στράους. Στην έξοχική του κατοικία στίς όχθες του Δούναβη ό Στράους συνέθεσε καί πρωτοπαρουσίασε τό γνωστό βάλς «Γαλάζιος Δούναβης», τόν επίσημο ύμνο τής Βιέννης. Θεωρείται επίσης ότι μέ δικές του ενέργειες αναδείχτηκε τό έργο του άγνωστου ως τότε Φράντς Σούμπερτ.

Γιά τό έργο του αυτό, όπως ήταν φυσικό, τιμήθηκε από τόν Αυτόκράτορα μέ τόν «Σταυρό των Ίπποτών», ενώ ή Άκαδημία Καλών Τεχνών τής Βιέννης άπονέμει κάθε χρόνο τό βραβείο «Δούμπα» σέ άπορους σπουδαστές.

Οί Βιεννέζοι τόν τιμούν σέ κάθε εύκαιρία άναγνωρίζοντάς τον ως εύεργέτη καί άναμορφωτή. Για έμδς τούς Έλληνες είναι τιμή μας καί καύχημα ή προσφορά του, γιατί διατήρησε τό έλληνικό καί όρθόδοξο πνεύμα σέ ξένη γή καί τίμησε μέ κάθε τρόπο τήν Έλλάδα τής καρδιάς του.

Ό πατέρας του Στέργιος Δούμπας, δείχνοντας μέ ποιό πνεύμα άνέθρεψε τόν γιό του Νικόλαο, συνήθιζε νά λέει: «Προτιμώ νά μου άφαιρέσουν πλούτο καί τιμή καί τήν ίδια μου τή ζωή παρά τήν άγάπη μου πρός τήν Έλλάδα, διότι ό,τι απέκτησα τό απέκτησα ως Έλληνας. Άφαίρεσέ μου αυτή τήν ιδιότητα καί είμαι μηδαμινός».

Αναστασία Τζουρά-Τζιότζιου

Βιβλιοπροτάσεις

Κατηχητικά Βοηθήματα

Βιβλιοπωλείο ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ,
Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσσαλονίκη

ή

e-shop <http://books.apolytrosis.gr>

Ἐκδίκηση καί συγχώρηση (ΜΘ 18,23-35)

Σεβαστοὶ πατέρες, ἀγαπητά μου ἀδέλφια, δύο μεγάλα πράγματα διακρίνουν τόν ἄνθρωπο στόν κόσμο αὐτό, πού εἶναι τό ἕνα ἀντίθετο ἀπό τό ἄλλο. Τό ἕνα τόν κατευθύνει στόν παράδεισο, τό ἄλλο τόν καταρακεῖ στήν κόλαση. Τό ἕνα μετατρέπει σέ παράδεισο τή ζωή του, τό ἄλλο σέ κόλαση. Κι ὅμως ὁ ἄνθρωπος, ἐνῶ βλέπει πόσο κακό εἶναι τό ἕνα, τό προτιμᾷ καί ἀδιαφορεῖ γιά τό ἄλλο. Ποιά εἶναι αὐτά; Δυό λέξεις: ἐκδίκηση καί συγχώρηση. Ἡ ἐκδίκηση διψᾷ γιά αἷμα, γιά καταστροφή ὅλων ἐκείνων πού εἶναι ἢ θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἐχθροί. Ἡ συγχώρηση εἶναι ἐκείνη πού τά σβήνει ὅλα, ἀγαπάει καί δέχεται τούς πάντες ὡς ἀδελφούς. Ἐκεῖνος πού συγχωρεῖ προσπαθεῖ νά ἐντοπίσει τήν εὐθύνη καί τό κακό ὄχι στόν ἄλλο ἀλλά στόν ἴδιο τόν ἑαυτό του.

Γιά τή συγχώρηση λοιπόν καί γιά τήν ἐκδίκηση μιᾷ σήμερα ὁ Κύριος στήν παραβολή πού ἀκούσαμε ἀπό τό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιο. Ἀπλή εἶναι ἡ παραβολή. Ἔχει δύο νοῦμερα: μύρια τάλαντα καί ἑκατό δηνάρια. Τί σημαίνει «μύρια τάλαντα»; Τό τάλαντο ζυγίζει 32 κιλά. Φαντασθεῖτε ἕνα κουβά γεμάτο χρυσά νομίσματα πού νά ζυγίζει 32 κιλά. Καί βάλτε τώρα μύρια, δηλαδή 10.000, τάλαντα χρυσοῦ.

Γιά νά καταλάβουμε πόσο μεγάλο εἶναι αὐτό τό ποσό, σᾶς λέω ἕνα ἱστορικό γεγονός: Ὅταν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος

πλησίαζε στήν Περσία, ὁ βασιλιάς της Δαρείος ἔστειλε πρεσβεία γιά νά τοῦ ζητήσῃ νά μήν προχωρήσῃ, μέ ἀντάλλαγμα μύρια τάλαντα. Ἀλλά τό εὐγενές τέκνο τῆς Μακεδονίας ἀπήντησε: «Δαρεῖε, δέν βγήκα γιά τάλαντα οὔτε γιά χρυσάφι. Ἔκανα τήν ἐκστρατεία γιά νά ἐλευθερώσω σκλάβους, νά παρηγορήσω πονεμένους καί νά διδάξω πολιτισμό». Καί δέν δέχθηκε.

Θά πεῖτε, εἶναι δυνατόν ἕνας ἄνθρωπος νά χρωστάει τόσα χρήματα; Παραβολή εἶναι, ἀλλά καί ἱστορικά δέν ἀποκλείεται. Μπορεῖ π.χ. κάποιος νά ἔχει διοικητική θέση σέ μία ἐπιχείρηση καί νά ἐκμεταλλεύεται τό ταμεῖο.

Στήν παραβολή μας ὁ καταχραστής πέφτει στά πόδια τοῦ κυρίου του, τόν παρακαλεῖ καί ὁ κύριος τόν συγχωρεῖ. Στή συνέχεια αὐτός τί κάνει; Συναντᾷ ἕναν συνάδελφό του καί τοῦ λέει: «Μοῦ χρωστᾷς 100 δηνάρια». «Χρωστῶ, μά θά σοῦ τά δώσω». «Θά τά δώσεις τώρα!». «Μά δέν ἔχω τώρα. Περίμενε λίγο». Ἀνένδοτος ὁ δανειστής τόν ἀρπάζει ἀπό τόν λαιμό καί τόν κλείνει στή φυλακή. Ὅταν τό εἶδαν αὐτό οἱ ἄλλοι, ἀγανάκτησαν καί τό εἶπαν στόν κύριό τους. Τότε ὁ κύριος τόν κάλεσε καί τοῦ λέγει: «Ἐγώ σοῦ συγχώρησα τά μύρια τάλαντα, ἐσύ δέν συγχώρησες τά 100 δηνάρια; Σοῦ ἀξίζει ἡ αἰώνια καταδίκη, ἡ αἰώνια κόλαση».

Δέκα χιλιάδες τάλαντα εἶναι τό

χρέος πού χρωστάει ὁ κάθε ἄνθρωπος στὸν Θεό. Καί ὁ πιό ἅγιος καί ὁ πιό τέλειος δέν παύει νά εἶναι ἀμαρτωλὸς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Ὅπως τό λέγει καί στὸν Ἰώβ: «τίς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐθεὶς, ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς» (14,4-5). Καί μιά μέρα νά ζήσουμε, ἀμαρτάνουμε μέ τῆ σκέψη, μέ τίς ἐπιθυμίες, μέ τὰ λόγια, μέ τὰ ἔργα, μέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις μας.

Κι ὅμως, αὐτό τό πλήθος τῶν ἀμαρτημάτων τό συγχωρεῖ ὁ πανάγαθος καί παντοδύναμος Θεός. Ὁ ἀγαθότης, μακροθυμία καί ἀγάπη Του! Συγχωρεῖ ὅλα τὰ ἀμαρτήματά μας ὄχι μόνο μέ τὴν ἀγάπη καί τὴν ἀνεξικακία τοῦ ὁ Θεός, ἀλλά καί μέ τό αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού γι' αὐτό ἦλθε στὸν κόσμον καί θυσιάστηκε. Κι ἔχει μόνο μία ἀπαίτηση, νά συγχωροῦμε κι ἐμεῖς τοὺς ἄλλους. Ἐὰν συγχωρήσουμε τοὺς ἀνθρώπους, θά μᾶς συγχωρήσει ὁ Θεός· ἐὰν δέν συγχωρήσουμε τοὺς ἀνθρώπους καί μάλιστα μέ τὴν καρδιά μας, δέν πρόκειται νά βροῦμε ἔλεος. Ὁ Κύριος συναλλάσσεται μαζί μας εἶδος μέ εἶδος. Ὅσο περισσότερο συγχωροῦμε, τόσο μεγαλύτερο εἶναι τό ἔλεος τοῦ Κυρίου πού μᾶς προσφέρεται.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης ἀναφέρει ἓνα συγκλονιστικὸ παράδειγμα γιὰ τό θέμα τῆς συγχωρήσεως. Εἶναι σάν νά λέει ὁ Θεός: «Ἔλα ἐδῶ, ἀμαρτωλέ, τιποτένιε καί μικρέ, θέλεις νά σέ βάλω στὸν θρόνον μου, νά εἶσαι ἐσύ Θεός;». Ποιὸς δέν θέλει! «Ναί, ἀλλά ἐγὼ στὸν θρόνον μου συγχωρῶ, ἐσύ θά συγχωρήσεις;», ρωτᾷ ὁ Θεός. Τότε τραβιόμαστε πίσω. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τόση κακία, πού καί ἂν ἀκόμα ὁ Θεός τοῦ προσφέρει τὸν θρόνον του, δέν τὸν θέλει, διότι αὐτό ἀπαιτεῖ συγχώρηση καί αὐτὸς διψαίνει γιὰ ἐκδίκηση.

Εἶναι ὄντως σατανικὸ τό ἀμάρτημα. Ἄν δέν ὑπῆρχε ἄλλη ἀπόδειξη ὅτι ὑπάρχει διάβολος, τό πάθος τῆς ἐκδικήσεως εἶναι ἡ ἀπόδειξη. Πῶς ἐνῶ κάνουμε ἄλλες θυσίες, μεγάλες καί δύσκολες, δέν θέλουμε νά συγχωρήσουμε; Μᾶς ἔχει γαντζωμένους ὁ διάβολος.

Ἡ σημερινή παραβολή, ἀδέλφια μου, μᾶς κάνει νά δοῦμε τὸν ἑαυτό μας κάτω ἀπὸ τό βλέμμα τοῦ Θεοῦ. Μήπως κι ἐμεῖς ἔχουμε ἔστω μιά μικρὴ ἀντιπάθεια, ἡ ὁποία ἂν φωλιάσει μέσα μας θά γιγαντώσει καί θά μᾶς ὀδηγήσει στὸν αἰώνιο θάνατο; Νά πάρουμε ἀπόφαση νά συγχωροῦμε! Καί θά μᾶς βοηθήσει σ' αὐτό τό νά προσευχήμαστε πρῶτα πρῶτα γιὰ τοὺς ἐχθροὺς μας. Νά ζητοῦμε ἀπὸ τὸν Θεὸ ὄχι μόνο νά τοὺς συγχωρήσει ἀλλά νά τοὺς δώσει καί ὅλα τὰ ἀγαθὰ. Καί τὰ κακὰ πού μᾶς ἔκαναν, γιὰ τό καλὸ μας ἦταν, φθάνει ἐσύ, Κύριε, νά μᾶς συγχωρήσεις! Ἀμήν.

*Στέργιος Ν. Σάκκος
Κυριακή 28-8-2011,
ἰ. ν. Αναλήψεως τοῦ Κυρίου, Φίλυρον*

Σχόλιο στην επικαιρότητα

Σημεία τῶν καιρῶν

«Μεσαιωνική» καί «ἀντιφεμινιστική» χαρακτήρισαν τήν προσπάθεια γιά τή διεξαγωγή τοῦ 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Γονιμότητας καί Ἀναπαραγωγικῆς Αὐτονομίας, πού θά γινόταν στίς ἀρχές Ἰουλίου στά Ἰωάννινα. Θά πραγματοποιήταν τό μείζον ἐθνικό πρόβλημα, τό δημογραφικό, καί τήν ἀξία τῆς ἐνημέρωσης γιά θέματα γονιμότητας καί ὑπογονιμότητας. Ἐπρόκειτο νά γίνει μία σοβαρή ἐπιστημονική προσπάθεια γιά τό ἱερότατο δῶρο τῆς τεκνογονίας καί ... ἀκυρώθηκε.

Εἶναι νά ἀπορεῖ κανεῖς πού φθάσαμε! Μία ἐκδήλωση πού στόχευε στή στήριξη τῆς μητέρας, τή γέννηση τῆς ζωῆς καί τήν προστασία της κατακραυμώθηκε ἀπό τούς -δῆθεν- ὑπερασπιστές τῶν δικαιωμάτων!

Γιατί ἄραγε; Ἐνοχλήθηκαν, ἐπειδή στό συνέδριο εἶχαν προσκληθεῖ νά μιλήσουν μητροπολίτες καί κληρικοί; Μά αὐτοί κυρίως στηρίζουν τήν οἰκογένεια καί τῆς συμπαραστέκονται ὑλικά καί πνευματικά. Χάρη στίς προσπάθειες τῆς Ἐκκλησίας γεννήθηκαν τόσα παιδιά. Καί σέ τελευταία ἀνάλυση τί εἴδους δημοκρατία

ἔχουμε, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει ἐπιλεκτικά τήν ἐλεύθερη ἔκφραση;

Ἐνόχησε -εἶπαν- τό διαφημιστικό μήνυμα. Προφανῶς, παρεξηγήθηκε φοβερά τό συγκεκριμένο σπότη, τό ὁποῖο ἐκφράζει τήν ἀληθινή προσωπική ἐμπειρία μιᾶς δημοσιογράφου.

Τελικά, γιατί ματαιώθηκε ἡ ἐκδήλωση; Μήπως δέν χρειάζεται νά ἐνημερωθοῦν οἱ νέοι ὑπεύθυνα καί ἔγκυρα ἀπό εἰδικούς ἐπιστήμονες γιά θέματα γονιμότητας καί ἀναπαραγωγικῆς ὑγείας; Μήπως δέν πρέπει νά εὐαισθητοποιηθοῦν γιά τόν δημογραφικό κατήφορο, ὥστε νά ἀναχαιτισθεῖ ἡ ἐρήμωση τῶν πόλεων καί τῆς ὑπαίθρου καί νά ἐπιτευχθεῖ ὁμαλά -καί ὄχι μέ τήν ἀντικατάστασή του- ἡ ἀνανέωση τοῦ πληθυσμοῦ; Ἡ μήπως φαντάζει τόσο ἀπεχθῆς ἔννοια ἡ μητρότητα;

Πότε, ἐπιτέλους, ἡ πολιτεία θά σκύψει στό φλέγον αὐτό θέμα καί θά τό ἀντιμετωπίσει μέ τή δέουσα σημασία καί προσοχή; Σύμφωνα μέ τίς στατιστικές, στά ἐπόμενα 30 χρόνια οἱ Ἕλληνες θά συρρικνωθοῦμε κατά 2,5 ἑκατομμύρια, ἐνῶ οἱ γεννήσεις θά μειωθοῦν κατά 600.000, δηλαδή κατά 38%. Ἐρευνα μά-

λιστα της Νορβηγικής Ακαδημίας υποστηρίζει ότι, αν συνεχίσουμε με αυτόν τον ρυθμό, τό 2100 οί "Έλληνες κινδυνεύουμε νά άφανισθούμε, καθώς θά έχουμε άπομείνει 2,5 έκατομμύρια μόνον, χωρίς νά έχουν καταμετρηθεί οί συνέπειες της πανδημίας!

Είναι γνωστό, επίσης, ότι οί συνέπειες του δημογραφικού έπιβαρύνουν τήν άμυνα, τό συνταξιοδοτικό και γενικά τήν εύρυθμία της κοινωνίας. Γι' αυτό από τήν αρχαιότητα ακόμη ο Περικλής στον Έπιτάφίό του, πού μās διασώζει ο Θουκυδίδης, προτρέπει τούς γονείς των πεσότων νά άποκτήσουν και άλλα παιδιά. Παρόλα αυτά έμείς έπιδεικνύουμε άδιαφορία.

Τελικά είμαστε μία γενιά πού μικρώναμε τήν Ελλάδα. Πώς τά κατάφερναν οί πρόγονοί μας και δημιουργούσαν οικογένειες μέ ξί και έπτά παιδιά σέ συνθήκες φτώχιας του Έθνους μας; Φαίνεται νά ένοχλεί σοβαρά τον σύγχρονο άνθρωπο ή γέννηση παιδιών. Τίς τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μία πρωτοφανής άπέχθεια για τή γέννηση παιδιών και τήν οικογένεια, τουλάχιστον στον δυτικό κόσμο αλλά και στην πατρίδα μας, ή όποία ακολουθεί δουλικά τά δυτικά πρότυπα. Βρίσκεται σέ εξέλιξη μία άσύλληπτη έκστρατεία κατά των γεννήσεων και υπέρ των εκτρώσεων, μέ τό πρόσχημα της δήθεν υπεράσπισης των «δικαιωμάτων των γυναικών»!

Τό πρόβλημα σίγουρα έπιδεινώνεται από τήν προώθηση της όμοφυλοφιλίας, σημείο και τουτο των καιρών μας. Στην έκστρατεία της προβολής της έπιστρατεύθηκαν ακόμη και αυτά τά ΕΛΤΑ μέ μία σειρά γραμματοσήμων, ή κυκλοφορία των όποιων προδίδει βαθειά πολιτισμική σήψη. Καθώς οί έπιστολές μας ταξιδεύ-

ουν, διακινούνται -στά 200 μάλιστα χρόνια από τήν έθνική μας παλιγγενεσία- άλλότρια προς τον θείο νόμο και καταλυτικά για τό δημογραφικό μηνύματα μέσω των γραμματοσήμων, τά όποια κάποτε αντικατόπριζαν τήν ιστορία και πρόβαλλαν τήν παράδοσή μας. Κι όταν βλέπεις τήν πρόεδρο της Δημοκρατίας νά προσκαλεί τούς ΛΟΑΤΚΙ στή γιορτή της Δημοκρατίας, δέν είναι δυνατόν νά μήν άναφωνήσεις: «ο tempora! ο mores!».

Κοντά σέ όλα τά άνησυχητικά τεκταινόμενα προστίθεται και ή εισαγωγή του μαθήματος της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στό Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο, ως υποχρεωτικό μάθημα! Σύμφωνα μέ πληροφορίες, τό πρόγραμμα πού προωθείται, τό έπιμελήθηκε μία άκτιβιστική όργάνωση μέ τήν όνομασία «Πολύχρωμο Σχολείο». Η συγκεκριμένη όργάνωση, πού δημιουργήθηκε τό 2009 μέ τό αρχικό όνομα «Όμοφοβία και Τρανσφοβία στην Έκπαίδευση», έχει σκοπό της τήν εξάλειψη των διακρίσεων στον σεξουαλικό προσανατολισμό, στην ταυτότητα, στην έκφραση και στα χαρακτηριστικά φύλου· πρόκειται, δηλαδή, για ώμή προπαγάνδα πανσεξουαλισμού στις άθώες παιδικές ψυχές από τό Υπουργείο Παιδείας στα σχολεία.

Έπίκεντρο της διαπαιδαγώγησης, σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα, θά είναι ή προάσπιση των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ μαθητών και μαθητριών και άλλα θέματα για τή σεξουαλική ποικιλομορφία. Στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ, για τό σχετικό πρόγραμμα διαβάζουμε ότι σκοπός του είναι «νά προάγει τον άλληλοσεβασμό, τή διασφάλιση της άξιοπρέπειας κάθε άτομου, τήν έλευθερία από κάθε μορφής διάκριση, τήν έλευθερία σκέψης και έκφρασης, μέ έμφαση στην προάσπιση των δικαιω-

Ἡ κυρα-Δασκάλα

μάτων τῶν ΛΟΑΤΚΙ μαθητριῶν/-τῶν, ἀλλά καί μαθητριῶν/-τῶν τῶν ὁποίων τὰ ἐξωτερικά χαρακτηριστικά ἢ/καί ἡ συμπεριφορά δέν ἐναρμονίζονται μέ τὰ ἔμφυλα στερεότυπα, μέ ἀποτέλεσμα νά ὑφίστανται ὁμοφοβικό σχολικό ἐκφοβισμό καί κοινωνικό ἀποκλεισμό». Ἀκόμη, τά παιδιά θά μάθουν ὅτι ὑπάρχει βιολογικό φύλο καί «κοινωνικό»(!) φύλο· θά γνωρίσουν τή «φυλακή τοῦ φύλου», τὰ «ἀρνητικά ἔμφυλα στερεότυπα», τό λεξιλόγιο γιά τή «σεξουαλική ποικιλομορφία».

Ἄναρωτιόμαστε γιατί τό Ὑπουργεῖο ἐφαρμόζει ἐκπαιδευτικά προγράμματα πού παραβιάζουν τήν ἱερότητα καί τήν ἀγνότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καί φορτώνουν τὰ ἄδολα μυαλά τους μέ πληροφορίες πού δέν μποροῦν νά διαχειριστοῦν, ἀλλά καί δέν ὑπάρχει κανένας λόγος νά διαχειριστοῦν! Βέβαια, ἡ σεξουαλική διαπαιδαγώγηση εἶναι ἓνα εὐαίσθητο θέμα, τό ὁποῖο θά πρέπει νά μελετᾶται σέ ὅλες του τίς πτυχές καί ὄχι μονόπλευρα καί στοχευμένα. Ἡ ἐνημέρωση αὐτή εἶναι θέμα τῶν γονιῶν. Γιατί τό Ὑπουργεῖο τοῦς ὑποσκελίζει καί τοῦς ὑποκαθιστᾶ; Ἐκεῖνοι γνωρίζουν τήν ἰδιαιτερότητα τοῦ κάθε παιδιοῦ τους καί ξέρουν πότε καί πῶς θά μιλήσουν στά παιδιά τους γιά τὰ τόσο εὐαίσθητα θέματα. Ποιός θά ἀσφαλίσει τήν ἀθωότητα στίς παιδικές ψυχές τους;

Ζοῦμε ὄντως μία παράνοια: Ἡ χώρα πού γέννησε τή δημοκρατία, ἓνα συνέδριο γιά τὰ θέματα τῆς μητρότητας, τῆς γονιμότητας καί τοῦ δημογραφικοῦ δέν τό ἄντεχε. Ἀποφασίζει, ὅμως, τό Ὑπουργεῖο Παιδείας νά προχωρήσει σέ μία ὀργανωμένη ἐκστρατεία πανσεξουαλικῆς προπαγάνδας σέ ὅλες τίς σχολικές βαθμίδες, ἀπό τήν ἐπόμενη χρονιά. Τί ἄλλο πρέπει νά περιμένουμε; Ἄς μὴν ἐφησυχάζουμε! Χρειάζεται ἐπαγρύπνηση καί προσοχή!

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

Μέσα στή μοναδική βαλίτσα πού κουβαλοῦσε ἡ Ἀγγελική εἶχε βάλει μαζί μέ τὰ λιγοστά της ρούχα καί τὰ ὄνειρά της καί τίς εὐχές γιά κατευόδιο, γιά καλή ἀρχή, τυλιγμένα μέ προσοχή μέσα στό προσωπικό της ἡμερολόγιο καί μέσα στίς κάρτες αὐτῶν πού τήν ἀγαποῦσαν καί πού τόσο θά τῆς ἔλειπαν!

Τό καράβι γλιστροῦσε γλυκά πάνω στά αἰγαιοπελαγίτικα νερά κι οἱ ἄνθρωποι πού ταξίδευαν εἶχαν θάρρεις ὅλοι τους μία ἰλαρότητα στήν ὄψη τους. Ἄλλοι ἀπό τή νοσταλγική θύμηση τῶν ἡμερῶν πού ἔζησαν μαζί μέ τοῦς ἀγαπημένους τους στόν τόπο του ὁ καθένας κι ἄλλοι ἀπό τή χαρά τοῦ γυρισμοῦ κοντά σ' αὐτούς πού τοῦς περίμεναν μέ λαχτάρα.

Ἡ Ἀγγελική ἦταν ἀπό τοῦς λίγους πού πρωτοταξίδευε καί στήν καρδιά της ἡ ἀγωνία γιά τό ἀγνωστο κι ἡ χαρά γιά τό πρῶτο της ξεκίνημα στή ζωή φώλιαζαν ἀντάμα κάνοντας τό παιδικό της ἀκόμα πρόσωπο νά ἔχει κάτι τό ξεχωριστό. Ἡ ἀδελφή της, πού φέτος ξεκινοῦσε τίς σπουδές της, κι ὁ τρίτος ἀδελφός, πού θά ἔκανε ἐντατικά μαθήματα γιά νά μπεῖ στή σχολή Ἰκάρων, δέν ἄφηναν πολλά περιθώρια ἐπιλογῆς. Ἐπρεπε νά δουλέψει! Μόλις εἶχε πάρει τό πτυχίο τῆς δασκάλας καί δήλωσε ὅτι ἐπιθυμοῦσε νά πάει ὅπου ὑπῆρχε κενό. Καί βρέθηκε νά ταξιδεύει σέ ἓνα νησί πού οὔτε στή Γεωγραφία δέν τό εἶχε μάθει.

- Νά ἔρθω μαζί σου! τῆς πρότεινε ἡ μητέρα της. Νά σέ τακτοποιήσω καί

νά γυρίσω.

- Κι οί άλλοι; 'Ο μπαμπάς, οί τρεῖς μικρότεροι; Ούτε νά τό συζητάς, ἀπάντησε μέ ἀποφασιστικότητα ἡ Ἀγγελική. Θά τά καταφέρω καί μόνη μου.

"Ἐφερε στόν νοῦ της τήν ὄψη τῆς μητέρας της ἡ Ἀγγελική καί χαμογέλασε. Πόσο τήν εἶδε ἀνακουφισμένη μέ τήν ἀπάντησή της!

"Ἐπιασε λιμάνι τό καράβι καί σήκωσε μέ καρδιοχτύπι τή βαλίτσα της. "Ἐριξε ἕνα βλέμμα γύρω της καί εἶδε ὅτι κανεῖς ἄλλος δέν κινήθηκε γιά νά κατέβει. Τήν ἔπιασε φόβος. Τό καράβι θά τήν ἄφηνε μόνη καί θά ἔφευγε γιά τό ἐπόμενο μεγάλο νησί...

- Εἶστε ἡ κυρία Ἀγγελική ἡ δασκάλα; τή ρώτησε μία κυρία, μόλις πάτησε τό πόδι της στή στεριά.

- Naί, ἀπάντησε ξαφνιασμένη ἡ Ἀγγελική.

Γύρισε τό κεφάλι ἡ κυρία κι ἔκανε ἕνα νεῦμα σινιάλο μέ τό χέρι της. "Ἐντεκα μικρά παιδιά κρατώντας ὅλα ἀπό ἕνα γαρύφαλλο στό χέρι περπατοῦσαν ντροπαλά πρὸς τό μέρος της.

- Καλῶς ἦρθες, κυρα-δασκάλα, στό νησί μας, τῆς εἶπε ἡ ἄγνωστη κυρία καί τά παιδιά ἐπανελάβαν σάν σέ χορωδία: «Καλῶς ἦρθες, κυρα-δασκάλα στό νησί μας!».

- Εἶμαι ἡ κυρία Ἀγγελική, εἶπε δακρυσμένη ἡ νεαρή δασκάλα. "Ἐτσι νά μέ φωνάζετε!

Σέ λίγη ὥρα, συντροφιά μέ τά γέλια καί τίς φωνές τῶν παιδιῶν, πού ξεθάρρεψαν, βρέθηκε σέ ἕνα περιποιημένο αὐλόγυρο καί τῆς ἄνοιξαν τήν πόρτα ἐνός χαριτωμένου σπιτιοῦ πού στήν εἴσοδο ἔγραφε: «οἰκία δασκάλου». Ἀπέναντι ἕνα φανταστικό νεοκλασικό κτήριο πού ἀπό ἔξω ἔγραφε: «Δημοτικό Σχολεῖο».

Ἀπόμεινε νά κοιτάζει ἔκπληκτη ἡ Ἀγγελική.

- Ἐπιτέλους κατοικεῖται! φώναξε αὐθόρμητα ἕνα κορίτσι, τό μοναδικό ἐκτάκι της, ὅπως ἔμαθε πολύ γρήγορα. Δύο σέ κάθε τάξη κι ἕνα μονάχα στήν Ἔκτη.

- Δέν εἶχατε δάσκαλο στό νησί; ρώτησε ξαφνιασμένη ἡ Ἀγγελική.

- Πῶς δέν εἶχαμε! Εἶχαμε τήν κυρα-δασκάλα μας, μά ἐκείνη εἶχε τό δικό της σπίτι καί δέν ἔμενε ἐδῶ, εἶπε μέ ἀπλότητα ὁ Ἀργύρης τῆς Τρίτης τάξης.

- Καί τώρα πού εἶναι ἡ κυρα-δασκάλα σας; ρώτησε ἡ Ἀγγελική μέ τήν ἐλπίδα ὅτι θά ἔβρισκε μία συμπαραστάτισσα, μία ὀδηγό.

- Ἐκεῖ πάνω! εἶπε καί πάλι ὁ Ἀργύρης κι ἔδειξε τόν οὐρανό.

- Πρίν φύγει μᾶς εἶπε ὅτι ὅταν θά συναντήσει ἐκεῖ στόν οὐρανό τόν Χριστό μας, θά τόν παρακαλέσει νά στείλει στό νησί μας μία ἄλλη δασκάλα καλύτερη ἀπό αὐτήν, ἐξήγησε ἡ Μαριγώ τῆς Δευτέρας.

- Ἐσύ εἶσαι αὐτή; ρώτησε ἡ Ἐλενίτσα τῆς Πρώτης κι ἄνοιξε μέ ἀφέλεια τό στόμα της. Εἶσαι πολύ ὄμορφη, κυρα-δασκάλα, εἶπε καί χαμήλωσε ντροπαλά τό κεφάλι.

-Τριάντα χρόνια τήν εἶχαμε ἐδῶ δασκάλα, τῆς ἐξήγησε ἡ κυρία πού ἦταν μαζί μέ τά παιδιά, κι οὔτε πού γύρεψε ποτέ νά φύγει, κι οὔτε πού γνώρισε ἄλλο δά-

σκαλο τούτο τό νησί. Ἡ κυρία Φρόσω ἦταν ἡ κυρα-δασκάλα μας καί τῶν μεγάλων καί τῶν μικρῶν. Μά φέτος τή χάσαμε ἀπό τήν κακιά ἀρρώστια.

- Δέν εἶχε οἰκογένεια; ρώτησε ἡ Ἀγγελική κι ἡ σκέψη της ἔτρεξε νοσταλγικά στή δική της οἰκογένεια.

- Ὅλο τό νησί τό εἶχε οἰκογένεια, ἀπάντησε ἐκείνη. Ἦταν γιά ὄλους μάνα κι ἀδελφή!

Ὅλα τά εἶπαν στό κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ μέ τήν πόρτα μισάνοικτη καί τίς καρδιές ὄλων ὀρθάνοικτες νά δεχτοῦν τήν καινούργια τους δασκάλα, πού τούς τήν ἔστειλε ὁ Θεός, πού τόν παρακάλεσε ἡ κυρα-δασκάλα τους.

Ἄρπαξε τή βαλίτσα ἡ Ἀγγελική καί τήν ἔβαλε μέσα κι ὕστερα μέ μία ἀποφασιστική κίνηση ἔδωσε τήν πρώτη ἐντολή στους πρώτους μαθητές της.

- Πάμε ὄλοι νά τή χαιρετήσουμε, εἶπε συγκινημένη. Θέλω νά πάρω τήν εὐχή της.

Τά παιδιά ἀνέλαβαν νά τήν ὀδηγήσουν στό κοιμητήριο τοῦ νησιοῦ καί μέχρι πού νά φτάσουν ἡ πορεία μεγάλωνε, καθώς οἱ ἀγαθοὶ νησιῶτες ἐκπληκτοὶ μάθαιναν ὅτι ἡ καινούργια δασκάλα πήγαινε νά πάρει τήν εὐχή τῆς κυρα-δασκάλας τους.

Στόν ἀπλό τάφο πού φιλοξενοῦσε τήν κυρία Φρόσω ἔκαιγε ἀκοίμητο τό καντήλι κι ἀντί γιά ὄνομα ἔγραφε πάνω στόν μαρμάρينو σταυρό: «ἡ Κυρα-Δασκάλα τοῦ νησιοῦ».

Ἔσκυψε ἡ Ἀγγελική καί ἀσπάστηκε τόν σταυρό καί τή φωτογραφία τῆς κυρα-Δασκάλας καί ἀπέθεσε μέ δάκρυα τά ἔντεκα γαρύφαλλα πού τῆς χάρισαν τά παιδιά.

Μεγάλοι καί μικροὶ ἔκλαιγαν ἀπό συγκίνηση μά κι ἀπό χαρά, κι ἡ Ἀγγελική δέν μπορούσε νά ἀρθρώσει λέξη.

- Αὐτή θά εἶναι γιά πάντα ἡ κυρα-Δασκάλα σας, εἶπε συγκινημένη. Ἐγώ θά εἶμαι ἀπλά ἡ κυρία Ἀγγελική.

Ὅλη κι ὄλη μία ὥρα εἶχε πού πάτησε τό πόδι της στό νησί ἡ Ἀγγελική, μά ἔνιωθε πώς εἶχε μέρες πού ἦρθε. Ἄνοιξε τή βαλίτσα της κι ἔβγαλε πρῶτα τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας πού κουβάλησε μαζί της. Τήν κρέμασε στόν τοῖχο καί γονάτισε. Τήν εὐχή Σου, καλή μου Παναγία, μαζί μέ τήν εὐχή τῆς δούλης σου Εὐφροσύνης ψιθύρισε καί ζήτησε δύναμη, χάρη καί φωτισμό, γιά νά μήν ἀπογοητεύσει τούτους τούς ἀγαθοὺς νησιῶτες.

Ὑστερα σηκώθηκε κι ἔβγαλε τό ἡμερολόγιό της.

«Πρῶτη μέρα στό νησί καί πρώτη μέρα δασκάλα», ἔγραψε. «Μακάρι κάποτε νά γίνω γιά τούς ἀνθρώπους αὐτούς ἢ γιά ὅποιους ἄλλους θέλεις ἐσύ, Κυρίε μου, μία Κυρα-Δασκάλα!».

Οἱ φωνές τῶν παιδιῶν στό προαύλιο τοῦ σχολείου, μέσα στή δική της αὐλή, τήν ἔκαναν νά κοιτάξει ἀπό τό παράθυρο. Ἐκλείσε τό ἡμερολόγιο καί βγήκε ἔξω.

- Παιδιά, ἐλάτε νά παίξουμε ὄλοι μαζί! τούς φώναξε κι ἐκεῖνα ἔτρεξαν κοντά της χαρούμενα. Ἀπό ὄω καί πέρα τό σπίτι της καί τό σχολεῖο θά ἦταν ἓνα γιά αὐτά κι αὐτή θά ἦταν ἡ δασκάλα τους. Ἀπλά ἡ δασκάλα τους... Τί πιό ὠραῖο καί μεγάλο;

- Μά αὐτή εἶναι ἀκόμα παιδί, εἶπε κάποιος περαστικός πού τήν εἶδε ἀνάμεσα στά παιδιά νά παίζει.

- Ἄν μείνει παιδί, τότε θά μοιάσει τήν Κυρα-Δασκάλα μας, εἶπε κάποιος ἄλλος πού τόν ἄκουσε. Ἐκεῖνη πέθανε δίχως νά μεγαλώσει, ἐκεῖνη πέθανε παιδί....

E.B.

Τό «φαινόμενο τῆς πεταλούδας» καί ἡ πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ

Τό λεγόμενο «φαινόμενο τῆς πεταλούδας», σύμφωνα μέ τό ὁποῖο τό πέταγμα μίας πεταλούδας στόν Ἀμαζόνιο μπορεί νά ἐπηρεάσει τόν καιρό τοῦ τόπου μας, εἶναι ἕνα παράδειγμα χαοτικῶν¹ καί μή-ντετερμινιστικῶν² φαινομένου πού λαμβάνει χώρα σέ ἀνοιχτά³ φυσικά συστήματα, καί τό ὁποῖο χρησιμοποιεῖται παγκοσμίως πολύ συχνά γιά διδακτικούς σκοπούς: Τό ἀσήμαντο καί ἀπρόσμενο γεγονός τοῦ πετάγματος τῆς πεταλούδας μπορεί νά ἔχει δυσανάλογα σημαντικές ἐπιπτώσεις. Αὐτό ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τά συνήθη ντετερμινιστικά φαινόμενα, στά ὁποῖα μία μικρή διαταραχή στό περιβάλλον τους εἶτε τά ἀφήνει ἀνεπηρέαστα, εἶτε τά μεταβάλλει περίπου ἀναλογικά μέ τήν ἔντασή της.

Ἄν καί τό «φαινόμενο τῆς πεταλούδας» μπορεί νά θεωρηθεῖ εἶτε ὡς καθ' ὑπερβολή εἶτε ὡς ἀνύπαρκτο φαινόμενο, πού εἶναι χρήσιμο μόνο γιά παιδαγωγικούς σκοπούς, τό «φαινόμενο τοῦ κορωνοϊοῦ» εἶναι ἀναμφισβήτητα ὑπαρκτό: Τό «πέταγμα τῆς νυχτερίδας»

εἶτε τό «πήδημα τοῦ μυρμηγκοφάγου» τῆς Wuhan (πού πιθανῶς ἦταν οἱ ἀρχικοί φορεῖς τοῦ μεταλλαγμένου κορωνοϊοῦ) εἶτε ἡ ἀπροσεξία ἢ ἡ ἀμέλεια σέ ἕνα ἐργαστήριο προκάλεσε μία πανδημία. Ὅποια, ὅμως, καί νά εἶναι ἡ οὐσιαστικά ἀγνωστη ἀρχική αἰτία, διαπιστώνουμε ἔμπρακτα ὅτι ἕνα πολύ μικρό καί ἀσήμαντο γεγονός εἶχε δυσανάλογα σημαντικές ἐπιπτώσεις. Ἡ δυσαναλογία καί ἡ ἀβεβαιότητα μεταξύ τῆς «αἰτίας» καί τοῦ «αἰτιατοῦ» (δηλαδή τοῦ ἀποτελέσματος) εἶναι ἕνα χαρακτηριστικό γνώρισμα τῶν χαοτικῶν φαινομένων, καί ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τήν αἰτιοκρατική⁴ ἀντίληψη λειτουργίας τῆς φύσεως.

Στό «φαινόμενο τοῦ κορωνοϊοῦ» ἡ δυσαναλογία τῆς αἰτίας καί τοῦ ἀποτελέσματος γίνεται πιά ἔντονη ὅταν ἀναλογιστοῦμε ὅτι ὅλη ἡ ὑφήλιος ἔχει ἀναστατωθεῖ ἐδῶ καί ἐνάμισι χρόνο ἀπό μία ποσότητα πρωτεϊνῶν πού, ἂν ἦταν δυνατόν νά συγκεντρωθοῦν

μαζί με τὰ συνυπάρχοντα μακρομόρια, θά χωρούσαν σέ ένα ποτήρι νερού⁵. Πέραν τούτου, τό μή άναμενόμενο άποτέλεσμα τής δυσαναλογίας είναι άκόμα πιό έντυπωσιακό άπό τό γεγονός ότι ξένοι μικροοργανισμοί δέν είναι διόλου σπάνιοι στό άνθρώπινο σώμα. Ένα ύγιές άνθρώπινο σώμα είναι γεμάτο άπό ξένους μικροοργανισμούς (βακτήρια, μύκητες, ίους κ.ά.). Τό πλήθος τους (περίπου τής τάξεως 10^{14}) είναι τουλάχιστον τό ίδιο καί μάλιστα άρκετές φορές μεγαλύτερο άπό τό πλήθος τών κυττάρων ενός ύγιους άνθρώπινου οργανισμού. Μέσα στό χάος τών βιοχημικών δράσεων του άνοσοποιητικού συστήματος (τό όποίο δέν είναι ίδιο για όλους τούς άνθρώπους), άλλοι οργανισμοί άντιμετωπίζουν

τόν κορωνοϊό άποτελεσματικά, καί άλλοι άδυνατούν νά τόν άδρανοποιήσουν.

Μέσα στά πλαίσια τής αίτιοκρατίας πολλοί θεωρούν ότι ό φυσικός κόσμος, καί κατ' έπέκταση ό άνθρώπινος οργανισμός, είναι ένα σύνολο αίτοκρατικών φαινομένων, τά όποια, άν καί σήμερα δέν είναι άκόμα όλα γνωστά, μπορούν όμως έν δυνάμει νά προσδιοριστούν μέ ακρίβεια. Αυτό όμως, αυτό δέν είναι σωστό, έπειδή ή λειτουργία τής ζωής άπαιτεί τήν άλληλεπίδραση μιås πολυ μεγάλης πληθώρας βιοχημικών άλληλεπιδράσεων, μέσα στις όποιες ή κάθε βιοχημική δράση δέν είναι ένα μεμονωμένο ή άπομονώσιμο αίτιοκρατικό φαινόμενο, αλλά ένα δυναμικό χαοτικό φαινόμενο, πού θεωρητικά έξαρτάται άπό άπειρους παράγοντες. Κατά συνέ-

πεια, άπαιτείται μία όλιστική αντίληψη για τόν συντονισμό όλων τών χαοτικών βιοχημικών φαινομένων. Έλλωστε «χάος» στή Φυσική δέν σημαίνει άναγκαστικά άναρχία. Αντίθετα, τέτοιου είδους φαινόμενα μπορούν νά αυτο-οργανώνονται (κατά Prigogine) καί νά παρουσιάζουν δομές καί όργάνωση, όπως είναι π.χ. καί ή όργάνωση πού παρατηρείται στόν οργανισμό μας. Κατά συνέπεια, διαπιστώνουμε ότι ή όλη λειτουργία του φέρει τή σφραγίδα τής όλιστικής-άπειροστικής αντίληψης του Δημιουργού μας.

Οί ζημίες πού προκάλεσε ό κορωνοϊός (θάνατοι, οικονομική καταστροφή πολλών κλάδων, άνεργία κ.ά.) είναι τόσο σημαντικές πού μπορούμε νά τίς θεωρήσουμε ως παγκόσμια καταστροφή. Έν καί τά πνευματικά μηνύματα αύτής τής καταστροφής συνιστούν θεολογικό θέμα για διερεύνηση άπό θεολόγους, ήδη μπορούμε νά άντιληφθούμε όρισμένα βασικά μηνύματα πού άφορούν στόν τρόπο λειτουργίας του φυσικού κόσμου, καί άπευθύνονται σέ όλους:

* Τό άπειρο καί τό χάος δέν ύπάρχει μόνον στό άχανές διάστημα (μέ τά διασεκατομμύρια τών γαλαξιών, τίς μαύρες όπές, τήν άγνωστη ύλη καί τήν άγνωστη ένέργεια), αλλά επίσης ένυπάρχει καί μέσα στά κύτταρά μας. Έπιπλέον, όπως άποκαλύπτει ή Μοριακή Βιολογία καί ή Κβαντική Βιοχημεία, ή πολυπλοκότητα του πολύ μικρού είναι άσύγκριτα πιό μεγάλη άπό τήν πολυπλοκότητα του πολύ μεγάλου.

* Η άνυπαρξία τής ντετερμινιστικής βεβαιότητας είναι ένα θεμελιώδες χαρακτηριστικό γνώρισμα του φυσικού κόσμου, τό όποίο γίνεται άντιληπτό εί-

τε άναφερόμαστε στην κβαντική άβεβαιότητα (Άρχή Heisenberg καί κβαντική φύση τών χημικών δεσμών) είτε στή χαοτική (κατά Prigogine) άβεβαιότητα είτε στον συνδυασμό τών δύο (όπως συμβαίνει π.χ. στην άναδίπλωση -folding- πεπτιδίων καί ένζύμων).

* Γενικά, σέ όλες τίς κλίμακες έπικρατεί ή όλιστική-άπειροστική αντίληψη του πανταχού παρόντος Θεού, ό όποίος όντας άπειρος καί ύπεράνω του κτιστού χρόνου, τής ύλης καί του χώρου, ένορχηστρώνει τίς άλληλεπιδράσεις καί τίς άυτο-οργανώσεις τών άπείρων μή-άναμενόμενων καί μή-ντετερμινιστικών (γιά τόν πεπερασμένο άνθρωπο) δυναμικών φαινομένων, τά όποία έμείς ως άπλοι παρατηρητές άντιλαμβανόμαστε τελικά σάν «φαινόμενο τής πεταλούδας» ή σάν «φαινόμενο του κορωνοϊού». Τό δέος πού μάς προκαλεί ή άβεβαιότητα, τό άπειρο καί τό χάος, τόσο στό άπόμακρο καί άχανές διάστημα, όσο καί στό πολύ κοντινό καί μικροσκοπικό κόσμο τών άτόμων καί μορίων, συνοδεύεται άπό τόν θαυμασμό γιά τήν καταπληκτική ένορχήστρωση τών μακρο- ή μικροσκοπικών δυναμικών συστημάτων, τά όποία έμείς ως μεσοσκοπικά όντα έχουμε τή δυνατότητα νά παρατηρούμε καί τό προνόμιο

ως λογικά όντα νά άντιλαμβανόμαστε τήν ύπαρξη τής πολυπλοκότητάς τους (σέ άντίθεση μέ τά άλλα έμβια όντα).

Η φυσική άβεβαιότητα πού διέπει τόσο τή δημιουργία του κτιστού κόσμου όσο καί τή λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού άποτελεί τό

κατάλληλο φυσικό ύπόβαθρο στό όποίο δέν μπορούν νά ύπάρξουν προκαθορισμένα γεγονότα, μέ άποτέλεσμα νά παρέχεται ή δυνατότητα άξιοποίησης τής ανθρώπινης ελεύθερης βούλησης. Ταυτόχρονα, όμως, αύτή ή έγγενής στον κτιστό κόσμο φυσική άβεβαιότητα συνεπάγεται καί άβεβαιότητα στή συμπεριφορά του κορωνοϊού καί στην άντιμετώπισή του (π.χ. στή διάρκεια τής άνοσίας τών έμβολίων). Έάν τά δυναμικά φαινόμενα ήταν προκαθορισμένα ή προκαθοριζόμενα, τότε, πράγματι, θά μπορούσαμε νά είχαμε άποφύγει τους κορωνοϊούς, τίς μεταλλάξεις τους καί τίς συνέπειές τους. Άλλά σέ αύτή τήν περίπτωση οι έπιπτώσεις θά ήταν άμεσες επάνω μας: θά ήμασταν «ρομποτάκια» τών όποιών ή αίτιοκρατική (καί άρα προκαθορισμένη) λειτουργία δέν θά παρείχε δυνατότητα άξιοποίησης τής ελεύθερης βούλησης πού μάς δόθηκε άπό τόν Θεό.

*Παντελής Καραφίλογλου
Καθηγητής Κβαντικής Χημείας ΑΠΘ
(άφυπηρητήςας)*

¹Χαοτικό φαινόμενο είναι εκείνο πού είναι ιδιαίτερα εύαίσθητο στις άρχικές συνθήκες.

²Ντετερμινιστικό φαινόμενο είναι εκείνο πού μπορεί νά προσδιοριστεί πλήρως καί μέ ακρίβεια.

³Άνοιχτό φυσικό σύστημα είναι εκείνο πού έναλλάσσει ένέργεια καί ύλη μέ άλλα συστήματα.

⁴Αίτιοκρατία: Σαφής καί όρθολογική σχέση μεταξύ τής αίτίας καί του αίτιατου (δηλαδή του άποτελέσματος).

⁵(<https://www.youtube.com/watch?v=LVgBjRFSMYs>)

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Πατέρας καί υἱός

Ἀρχίζει πλέον νά παίρνει ἀνησυχητικές διαστάσεις ἡ δραστηριότητα οἰκουμενιστικῶν ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων. Μόλις πρόσφατα ὁ νεοκατασταθῆς μητροπολίτης Ἰταλίας κ. Πολύκαρπος, ἀφοῦ ἐπισκέφθηκε τόν Πάπα Φραγκίσκο στό Βατικανό, δήλωσε στό Vatican News τά ἐξῆς πρωτάκουστα καί θλιβερά: «Ἡ συνάντηση μέ τόν Πάπα Φραγκίσκο πῆγε πολύ καλά. Ἦταν μία πολύ ἐγκάρδια συνάντηση ἐνός υἱοῦ μέ τόν ἀγαπημένο του πατέρα, μία συνάντηση ἐνός ἐπισκόπου μέ τόν προκαθήμενο καί πατριάρχη του. Ὁ Ἅγιος Πατέρας ἔχει μεγάλη, γνήσια καρδιά. Τόν εὐχαρίστησα γιά τό ἐνθαρρυντικό μήνυμα πού μοῦ ἔστειλε γιά τήν ἐνθρόνισή μου. Ζήτησα πάλι, καί αὐτή τή φορά στήν Ἰταλία ὡς ἐπίσκοπος, τήν παπική εὐλογία του γιά τό ἔργο μου, καί τόν διαβεβαίωσα γιά τίς θερμές μου προσευχές νά τοῦ δώσει ὁ Θεός πολλά χρόνια σωματικῆς καί πνευματικῆς ὑγείας γιά τό καλό τῆς παγκόσμιας Ἐκκλησίας καί ἐπίσης γιά τό καλό τοῦ κάθε ἀνθρώπου καλῆς θελήσεως, γιά τόν ὁποῖο ὁ Ἅγιος Πατέρας ἔχει ιδιαίτερη εὐαισθησία». Καί ἀπορεῖ κανεῖς: Αὐτός ὁ ὕμνος στόν Πάπα, στόν «ἀγαπημένο του πατέρα»(!), στόν «προκαθήμενο καί πατριάρχη του»(!), εἶναι ὄντως ὀρθοδόξου ἐπισκόπου ἢ παπικοῦ; Καί σέ τί θά διέφερε ἂν προερχόταν ἀπό παπικό; Τελικά ὁμως, ἴσως καί νά διέφε-

ρε. Διότι οἱ παπικοί ἐπίσκοποι καί καρδινάλιοι εἶναι σοβαροί καί οὐδέποτε ἐκτίθενται ἔτσι. Ο *tempora*, ο *mores*! Τό χειρότερο ὁμως εἶναι ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ὑπευθύνων τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου θορυβήθηκε. Καί ἀσφαλῶς ἡ σιωπή εἶναι ἐν προκειμένῳ συνενοχή.

Οἱ ἀνθρωπιστικές σπουδές στό στόχαστρο

Θύελλα συζητήσεων ξεσήκωσε ἡ ἀπόφαση τοῦ κορυφαίου ἀμερικανικοῦ πανεπιστημίου Πρίνστον νά ἄρει τήν ὑποχρέωση τῶν φοιτητῶν του νά μαθαίνουν Ἀρχαῖα Ἑλληνικά ἢ Λατινικά προκειμένου νά φοιτήσουν καί νά πάρουν πτυχίο ἀπό τό τμήμα κλασικῶν σπουδῶν. Οἱ ὥρες διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων αὐτῶν γλωσσῶν δέν καταργοῦνται, ὡστόσο οἱ διδάσκοντες στό τμήμα τῶν Classics θά ἐνθαρρύνουν ἀπλῶς τοὺς φοιτητές τους νά τίς μάθουν, χωρίς αὐτό νά ἀπαιτεῖται. Τό θέμα αὐτό ἔχει ἀρκετές ἀνησυχητικές πτυχές, ἀλλά ἐδῶ θά ἐπισημάνουμε μόνο μία: Δυστυχῶς στήν ἐποχή μας οἱ ἀνθρωπιστικές σπουδές ὑποτιμῶνται καί θεωροῦνται γενικά παρωχημένες. Τά ἐκπαιδευτικά συστήματα τοῦ ἀνεπτυγμένου κόσμου ἐνδιαφέρονται νά παράγουν κυρίως τεχνοκράτες. Ὡστόσο χρειάζεται νά ἐξηγήσουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν ζεῖ μόνο μέ ψωμί; Πῶς ὅ,τι εἴμαστε σήμερα τό ὀφείλουμε στό πολιτισμικό τρίπτυχο Ἑλλάς-Ρώμη-

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Χριστιανισμός; Ὅποιο κράτος ἢ ἐκπαιδευτικό ἴδρυμα τό ἀγνοεῖ αὐτό, στερεῖ ἀπό τή νέα γενιά τή δυνατότητα νά κατανοήσῃ τήν ταυτότητά της, καί τήν καταδικάζει ἀναπόφευκτα σέ σύγχυση καί πνευματική ἔνδεια.

Φιλότιμο

Λέξη ἑλληνική πού δέν μπορεῖ νά μεταφραστεῖ γιά τούς ἀλλόγλωσσους...

Οἱ Ἕλληνες ὅμως μποροῦν νά τό ἐρμηνεύουν στήν πράξη. Πῶς ἀλλιῶς μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ ἡ συγκινητική καί ἀπρόσμενη πράξη τῶν σεισμοπαθῶν ἀπό τό γκρεμισμένο Δαμάσι; Τό μήνυμά τους εἶναι ὄντως ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἑλληνικοῦ φιλότιμου: «Μετά τό μεγάλο κύμα συμπαράστασης καί ἀγάπης πού λάβαμε ὡς κοινότητα Δαμασίου, μετά τόν καταστροφικό σεισμό στίς 3/3/2021, νιώθουμε τήν ἀνάγκη νά συνδράμουμε ὅσο γίνεται στόν “Γολγοθᾶ” πού βιώνουν οἱ ἄνθρωποι στίς πυρόπληκτες περιοχές.»

Σωστή ἀγωγή γιά νεαρούς κλέφτες

Μία ἐπιβεβαίωση ὅτι στά παιδιά μας εἶναι πιό ἀποτελεσματικό νά χρησιμοποιοῦμε τήν ἔμπρακτη ἀγάπη καί τή συμβουλή καί ὄχι τή βία εἶναι τό περιστατικό πού εἶδε πρόσφατα τή δημοσιότητα. Ἕνας 12χρονος στό Ἡράκλειο Κρήτης μπήκε σ' ἕνα φούρνο γιά νά κλέψῃ. Ὁ φούρναρης κ. Βιτσαράς πού τόν «τσάκωσε», ἀντί νά

τοῦ βάλῃ τίς φωνές καί νά καλέσῃ τήν ἀστυνομία, «τόν πήρε μέ τό καλό». Ἀφοῦ τοῦ ὑπέδειξε τό λάθος του καί πού θά τόν ὀδηγοῦσε μιά τέτοια συνήθεια, τοῦ πρότεινε νά πηγαίνει νά δουλεύῃ στόν φούρνο ὅποτε μποροῦσε καί νά τοῦ δίνει ἕνα χαρτζιλίκι. Μετά ἀπό 25 χρόνια ἕνας ἐπιστήμονας οἰκογενειάρχης τόν ἐπίσκεφτηκε καί τοῦ θύμισε τό περιστατικό εὐχαριστώντας τον καί δίνοντάς του φυσικά μεγάλη χαρά.

Τουρκία, σύγχρονο κράτος ἐλευθερίας;

Ὁ πρόεδρος τῆς Παμποντιακῆς Ὁμοσπονδίας Ἑλλάδος παραμονές Δεκαπενταγούστου, πραγματοποιώντας ἐπίσκεψη-προσκύνημα στόν Πόντο, κρατήθηκε στό ἀεροδρόμιο τῆς Κωνσταντινούπολης καί ἀπελάθηκε ἀπό τήν Τουρκία ὡς ἀνεπιθύμητο πρόσωπο! Πρακτικές Ἀλβανίας ἐφαρμόζει ἡ γειτονική χώρα ἀνεβάζοντας τόν δείκτη τῆς προκλητικότητας καί τῆς ἀπροκάλυπτης ἐχθρότητας. Μέ ὅλες τίς κινήσεις της πρὸς Ἑλλάδα καί Κύπρο ἡ Τουρκία ἔχει ρίξει τίς μάσκες καταστρέφοντας τήν εἰκόνα τοῦ ἐξευρωπαϊσμένου κράτους. Ἀλλά μᾶλλον αὐτό δέν τήν ἐνδιαφέρει πλέον. Τό ὄραμα τῆς ἀναβίωσης τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας 200 χρόνια μετά τήν κατάρρευσή της φαίνεται νά ἔχει μπλοκάρῃ κάθε λογική στό κρανίο τῶν τούρκων ἡγετῶν.

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ 2021

ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΑ «ΜΑΧΟΥ ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ»

Κατασκήνωση... Λέξη γεμάτη συναισθήματα, λέξη γεμάτη από τη χαρά της κοινωνίας των αδελφών.

Τώρα που όλα τά βιώματα, οί κοινές εμπειρίες γεμίζουν την καρδιά ως τά μύχια, αϋθόρμητα αναδύεται από την καρδιά ένα εϋχαριστώ!

Αναπέμπουμε ύμνο στον πανάγαθο Θεό, διότι μᾶς ἀξίωσε νά ἀπολαύσουμε καί φέτος τήν κατασκήνωση μέ τήν πατρική εϋλογία του σεβ. μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου. Μακριά από τή ρουτίνα τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς, από τίς ποικίλες μέριμνες του κόσμου, από τό αποπνικτικό νέφος του ἄγχους... Νιώσαμε καί πάλι ἐλεύθεροι κοντά στον Χριστό. Τόν γνωρίσαμε καλύτερα, ἐπουλώσαμε πνευματικές πληγές, δόθηκαν λύσεις στά ἀναπάντητα πνευματικά ἐρωτήματα πού μᾶς διακατείχαν. Ψυχαγωγηθήκαμε, ἀπομακρυνθήκαμε από τήν ὀθόνη πού ἔχει κυριεύσει τήν ὕπαρξή μας. Πήραμε ἀποφάσεις πού θά μᾶς βοηθήσουν νά πλοηγήσουμε τό καράβι τῆς ψυχῆς μας μέσα στή φουρτούνα τῆς ζωῆς.

Ἡ φετινὴ χρονιά ἦταν ξεχωριστή καί λόγω τῆς ἐπετείου τῶν 200 χρόνων ἀπό τήν ἔναρξη τῆς Ἐπανάστασης. Τά μαθήματα, τά παιχνίδια, τά τραγούδια μεταλαμπάδευαν γνώσεις καί μᾶς ταξίδευαν στήν ἐποχὴ τῆς Ἐπανάστασης.

Ἀμέτρητες οἱ ὁμορφες στιγμές πού ζήσαμε στήν κατασκήνωση. Στιγμές ριζωμένες βαθιά στήν ψυχή.

Κάθε περίοδος ἀποτελέσει ὀρόσημο στή ζωὴ τῶν κατασκηνωτῶν. Κάθε γεγονός ἄφησε τή δική του σφραγίδα στήν καρδιά. Τό πλούσιο πρόγραμμα τῆς κατασκήνωσης συντέλεσε στήν πνευματικὴ καλλιέργεια καί ψυχαγωγία ὅλων, ἀλλά καί στήν ἀναπτέρωση του ἔθνικοῦ παλμοῦ. Τά ἀγιογραφικά μαθήματα ἔδωσαν ἀφορμές γιά πνευματικὴ ἀνασύνταξη καί ἱερές ἀποφάσεις. Μέ ἀφορμὴ τῆν ἔθνικὴ ἐπέτειο ἀναπτύχθηκαν ἐπίσης θέματα πατριωτικοῦ περιεχομένου, πού στάθηκαν σημεῖο ἀναφορᾶς. Μάθαμε πῶς οἱ σκλαβωμένοι Ἕλληνες μέ ὄπλο τήν ἀγάπη γιά τόν Χριστό καί τήν πατρίδα κατόρθωσαν νά ἀπομακρύνουν τά τούρκικα ἀσκήρια ἀ-

πό την αιματοβαμμένη Έλλάδα μας.

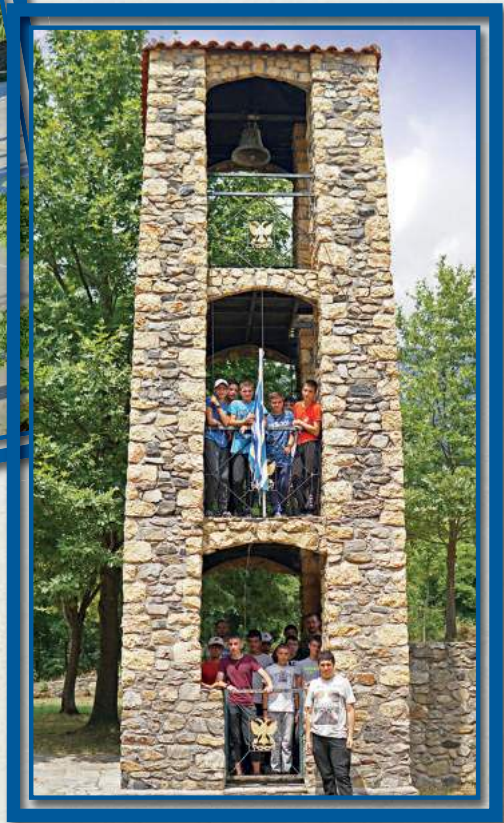
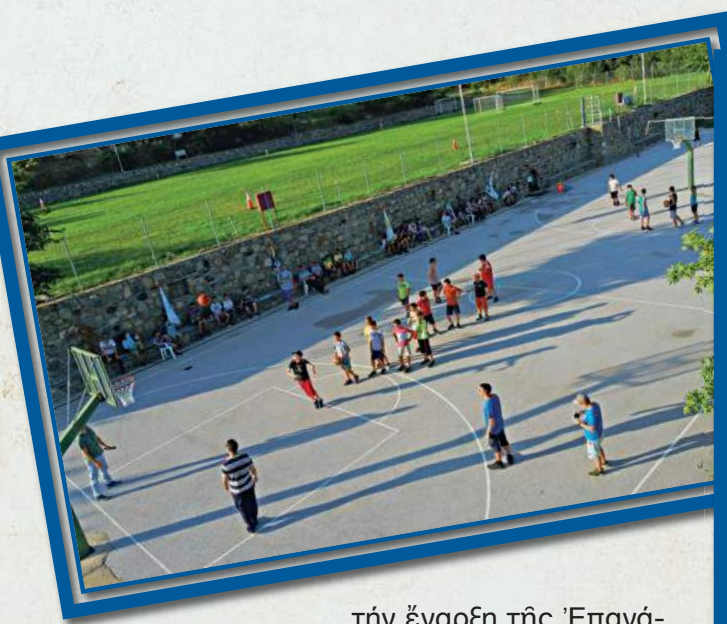
Τά παιχνίδια, οι πορείες και γενικότερα οι δραστηριότητες αποτέλεσαν πηγή έκτόνωσης της συσσωρευμένης ενέργειας που κυλάει στις φλέβες των παιδιών. Η δημιουργικότητα των στελεχών και η πρωτοτυπία των παιχνιδιών κέντρισε τό ενδιαφέρον των κατασκηνωτών και τούς έδωσε

ώθηση για συμμετοχή.

Γεμάτα παλμό και ζωντάνια τά τραγούδια μας άντήχησαν στις κατάφυτες πλαγιές του ιστορικού Μπέλλες και μετάγγισαν μηνύματα από τό μεγαλείο των ήρώων της πατρίδας και των αγίων της πίστης μας.

Τέλος, αξίζει νά κάνουμε ιδιαίτερη μνεία στή γιορτή πού ήταν αφιερωμένη στά 200 χρόνια από

τήν ἔναρξη τῆς Ἐπανάστασης. Ἡ αὐταπάρνηση τῶν νεομαρτύρων καί ἡ ἄσβεστη φλόγα τους πού ἔκαιγε γιά τόν Χριστό, οἱ θυσίες τῶν ἀγωνιστῶν, οἱ νίκες κατά τοῦ τούρκου κατακτητῆ μᾶς μετέφεραν στό κλίμα τῆς ἐποχῆς. Σάν τούς ἥρωες πού πότισαν τήν Ἑλλάδα μέ τό αἷμα τους, ἔχουμε κι ἐμεῖς χρέος νά παλέψουμε τούς σημερινούς ἐχθρούς μέ ὄπλο τήν πίστη μας.

Αὐτή ἡ χρονιά ἦταν γεμάτη δυσκολίες, ἀγώνια, περιπέτειες... Δέν γνωρίζαμε ἂν θά λειτουργοῦσε ἡ κατασκήνωσις. Κι ὁμως!... Μέ τίς προσευχές τοῦ μακαριστοῦ μας διδασκάλου Στεργίου Σάκκου, τοῦ συντονιστῆ Πausανία Κουτλεμάνη, τοῦ ἀδελφοῦ μας Πασχάλη καί ὄλων τῶν προκοιμηθέντων στελεχῶν μᾶς ἀξίωσε ὁ Θεός νά ἀπολαύσουμε μία ἀκόμη κατασκηνωτική χρονιά, ἡ ὁποία δέν εἶχε νά ζηλέψει τίποτα ἀπό τίς προηγούμενες.

“Ὅλοι μαζί ἔνωμέ-

νοι στό ὄνομα τοῦ ἁγίου Θεοῦ νά σταθοῦμε ἀντάξιοι τῶν προγόνων μας, πού ἔδωσαν τά πάντα γιά τή μάνα Ἑλλάδα! Νά μήν ἀφήσουμε κανέναν ἐχθρό νά κυριεύσει τῆς ψυχῆς μας τό κάστρο! Νά μαχόμαστε γιά Σέ, Χριστέ, καί γιά τήν ἅγια πατρίδα!

Μ.Π.

«200 χρόνια λευτεριά!
 'Η φλόγα πού άναψε βαθιά
 μέσ τής 'Ελλάδας τά παιδιά
 θέριεψε και ποτέ δέν σβήνει:

'Ηρωισμός και άγιοςύνη!»,
 ήταν τό σύνθημα πού άντιλαλουσε
 φέτος στην πλαγιά τών Ποροΐων. Και
 πράγματι, ή κατασκήνωση θέριεψε αυ-
 τή τή φλόγα στις καρδιές τών κατασκη-
 νωτριών τόσο στις περιόδους τών σεμι-
 ναρίων κυριών, τών έπιστημόνων, όσο
 και τών φοιτητριών και τών μαθητριών
 όλων τών βαθμί-

γησης και φέτος μέ
 τίς πατρικές εύλο-
 γίες του τοπικού
 έπισκόπου, σεβα-
 σμιωτάτου Μακα-
 ρίου, ό όποιος δύο φορές μάς τίμησε
 μέ τήν έπίσκεψή του.

Τά 200 χρόνια από τήν 'Επανάστα-
 ση του 1821 εορτάστηκαν μέ ποικίλες
 έκδηλώσεις και άφιερώματα. Τό ίδιο
 τό όνομα τής κατασκήνωσης έξάλλου
 προσέδιδε σε όλη τήν περίοδο χρώμα
 γαλανόλευκο και μάς υπενθύμιζε τίς
 δύο φτερούγες «πού μάς ύψώνουν άπ'
 τά χαμηλά», τόν ήρωισμό και τήν άγιο-
 σύνη.

«Τή γαλανόλευκη ψηλά, πολύ ψηλά
 θά ύψώσω, 'Ελλάδα και Χριστό ποτέ
 δέν θά προδώσω!». Μπροστά στη ση-
 μαία, μέ παραδοσιακές φορεσιές, λά-
 βαρα τής 'Επανάστασης από όλα τά
 μέρη τής 'Ελλάδας και παρελάσεις ά-
 ποτίσαμε φόρο τιμής σε όλους εκεί-
 νους πού υπερασπίστηκαν τό σύμβολο
 τής πατρίδας μέ τό ίδιο τους τό αίμα.

“Ένα κεράκι εύγνωμοσύνης ανά-

δων. 'Η κα-
 τασκήνω-
 ση τής Χρι-
 στιανικής
 'Ελπίδας,
 τηρώντας
 τό άπα-
 ραίτητο
 ύγειονο-
 μ ι κ ό
 πρωτό-
 κολλο,
 λειτούρ-

ψαμε
στόν θρυλικό Γέρο
του Μοριᾶ, τόν Θεόδωρο Κολο-
κοτρώνη, μέ τό πλούσιο ἀφιέρωμα
στήν ἡρωική μορφή του. Δύο ἐνδιαφέ-
ρουσες εἰσηγήσεις μετᾶγγισαν στίς φοι-
τητρίες καί στά τμήματα τῶν ἐπιστη-
μόνων τήν προσφορά τῶν Διδασκάλων
τοῦ Γένους καί τοῦ μαρτυρικοῦ ἔθνα-
ποστόλου πατρο-Κοσμᾶ.

Πίσω ὅμως ἀπό τίς ἡρωικές ἀνδρι-
κές μορφές πού γεμίζουν ἐπάξια τά βι-
βλία τῆς ἱστορίας βρίσκονται κάποιες
γυναῖκες, πού σιωπηλά σμίλεψαν τή
λευτεριά δίνοντας στόν ἀγῶνα
τήν περιουσία τους, συζύγους,
παιδιά καί τήν ἴδια τους τή ζωή.
Ὅλοζώντανες στάθηκαν μπροστά
μας καί μᾶς μίλησαν οἱ λεοντό-
καρδες ἡρωίδες τοῦ '21 σέ μία με-
γαλόπρεπη γιορτή στήν περίοδο
τῶν φοιτητριῶν, τήν ὁποία τίμησε
μέ τήν παρουσία του ὁ πνευματι-
κός τῆς Ἀδελφότητος π. Μιχαήλ.

Μέ παραδοσιακοῦς χορούς καί
τήν ἱστορία πού κρύβεται πίσω ἀπό

τά καλά συνταιρια-
σμένα χορευτικά
βήματα γιόρτασαν
τά 200 χρόνια οἱ
μαθήτριες τοῦ Λυ-
κείου. Ὁ παλμός
τῆς γιορτῆς, ὁ διά-
χυτος ἐνθουσιασμός
στά τραγούδια ξεσή-
κωσε στό τέλος ὅλες
τίς κατασκηνώτριες σέ
ἓνα πανηγύρι χοροῦ.
Ἐνα θέαμα συγκινητικό
καί ἐλπιδοφόρο, μία πα-
ράδοση σκυτάλης στή νέα γενιά.

Μέ πατριωτικό ἐνθουσιασμό γιόρ-
τασαν τήν ἐπέτειο τά κορίτσια τοῦ Δη-
μοτικοῦ καί τοῦ Γυμνασίου μέ τό θε-
ατρικό «Τό Φλάμπουρο». Οἱ καλλιτεχνι-
κές γωνιές διανθίστηκαν φέτος μέ ἐπε-
τειακές δημιουργίες, ὅπως τό κέντημα
τῆς γαλανόλευκης καί τή φιλοτέχνηση
μιάς Ἑλληνοπούλας.

Άκόμα και τὰ παιχνίδια μας στό γήπεδο είχαν έορταστικό χρώμα. Στό ίδιο κλίμα κινήθηκαν καί οί βιβλιοπαρουσιάσεις. Πολ- λές ήταν οί κατασκηνώτριες πού έπέ- λεξαν ένα βιβλίο γιά τούς νεομάρτυρες ή τούς ήρωες του '21.

Έντυπωσιακή καί πρωτότυπη ύ- πήρξε ή διαδραστική πινακοθήκη πού στόλισε ποικίλες γωνίες τής κατασκή- νωσης. Οί κατατοπιστικές ξεναγήσεις ζωντάνεψαν μπροστά μας τούς έπετει- ακούς πίνακες. Οί άγώνες του '21 στή στεριά καί στή θάλασσα μäs ένθουσία- σαν μέ τή θυσία καί τήν άποφασιστικό- τητα τών φλογερών άγωνιστών. Χρώ-

ματα καί τεχνοτροπίες άποτέ- λεσαν μικρές ψηφίδες πού μäs παρου- σίασαν παραστατικά τό θαύμα του '21.

Ξεχωριστή έμπειρία ήταν καί οί κα- τανυκτικές πορείες προσευχής, όπου έκτενώς δεηθήκαμε γιά τή διασφάλιση τής πατρίδας μας άπό τίς πυρκαγιές. Κάθε λατρευτική έμπειρία στάθηκε γιά όλες μας πλουτισμός καί άνανέωση. Έ- δώ πού νιώθουμε πώς χαμηλώνει ο ού- ρανός μäs χαρίστηκε έπίσης ή έρμη- νευτική ίερουργία του λόγου του Θεού καί ή άγαπητική κοινωνία τών άδελ- φών.

Άποχαιρετίσαμε τήν κατασκήνω- ση πνευματικά άνανεωμένες καί έθνι-

κά άναπτερωμένες, μέ εύγνωμοσύνη σέ αυτούς πού μäs χά- ρισαν μία έλεύθερη πατρίδα καί μέ τή συναίσθηση του ίε- ρου μäs χρέους: νά παραδώσουμε τή σκυτάλη μιäs έλεύ- θερης καί όρθόδο- ξης Έλλάδας στήν έρχόμενη γενιά.

Ι.Δ.Α.

Καλοκαιρινή περιώλάνηση

Τό κυκλαδίτικο νησί άστράφτει στόν ήλιο τοῦ μεσημεριοῦ, ἔτσι ὅπως τό ἀντικρίζουν κατεβαίνοντας ἀπ' τό καράβι. Πανέμορφο, περιζήτητο, ἔχει φτάσει στό ἀδιαχώρητο ὄχι μόνο σέ τουρίστες ἀπ' ὄλον τόν κόσμο, ἀλλά καί σέ μαθητές πού μόλις τελείωσαν τίς πανελλαδικές καί βιάζονται νά ξεδώσουν. Ἔχει γίνει ὁ δημοφιλής προορισμός τῶν ἀποφοίτων.

Ἦμως, γιατί αὐτό τό 18χρονο κορίτσι μένει ἀσυγκίνητο στήν τόση ὁμορφιά καί ξεγνοιασιά; Εἶναι ἐκεῖ μέ τή γνωστή του κοριτσοπαρέα, ἔχει πάει καλά στίς ἐξετάσεις, πρώτη φορά μακριά ἀπ' τίς δεσμεύσεις τῆς οἰκογένειας, ἔξω ἀπό κάθε πρόγραμμα καί κάθε εἴδους ὑποχρεώσεις... Σίγουρα δέν ὑπάρχει ὠραιότερο διάστημα ἀπ' τίς πανελλαδικές μέχρι τό φθινόπωπο πού θά πρωτογραφτεῖ κάποιος στή σχολή του καί σίγουρα δέν ὑπάρχει ὠραιότερος τόπος γιά διακοπές ἀπ' αὐτόν ἐδῶ!

Τό νησί βουλιάζει ἀπό κόσμο στά μπάρ, στά κλάμπ, στά σοκάκια, στά ταβερνάκια, στίς παραλίες. Τό κορίτσι ὅμως ἔχει τό μυαλό του ἀλλοῦ.

Περπατάει στά πολύβουα δρομάκια τοῦ νησιοῦ καί σκέφτεται ἐκεῖνα τά πλακόστρωτα μονοπάτια ἀνάμεσα στά σχοῖνα, μακριά πάνω σέ μιά ἀγαπημένη σκιερή

πλαγιά. Δέν ἀκούει τόν ἦχο τῶν κυμάτων, γιατί ἀκούει μέσα της τό ἀπαλό κύλισμα τοῦ νεροῦ σέ μιά μικρή στέρνα σέ 'κεῖνο τό ὀλάνθιστο κυκλικό παρτέρι γεμάτο χρώματα καί δροσιά. Μένει ἀδιάφορη στίς κουβέντες, στά ἀστεῖα, στά ἐνδιαφέροντα τῆς παρέας. Τό θαλασσινό ἀγέρι φέρνει ἀπό μακριά τόν ἀντίλαλο ἀπό ἄλλα λόγια, ἄλλα, ξένα τοῦ κόσμου τούτου ψηλά σ' ἓνα ἀμφιθέατρο· καί 'κεῖνα τά γέλια ἀξέχαστα στά μακρόστενα τραπέζια στό φαγητό, γεμάτα παιδιά, γεμάτα ἐνθουσιασμό, τρελά ἀπό χαρά.

Τηλέφωνο στή μητέρα:

- Θέλω νά φύγω!
- Δέν μπορεῖς.
- Μπορῶ, ἄς χάσουμε τίς προκαταβολές!
- Γιά φέτος μέ τόσα μέτρα δέν μπορεῖς, δέν ἔχεις τρόπο. Θά κάνεις ὑπομονή νά περάσουν οἱ μέρες.

- Θέλω νά φύγω! Κοιτάζω τόν οὐρανό στό νησί καί θυμᾶμαι τ' ἀστερία ἔτσι ὅπως τά βλέπουμε ἀπ' τό γήπεδο καί γύρω νά ἀπλώνεται ἐκεῖνη ἡ νυχτερινή γαλήνη κι ἀνάμεσα στά δέντρα νά γλιστροῦν σκιές μέ κιθάρες, μέ χάρες, μέ προσευχές.

Θέλω νά φύγω! Γι' αὐτό, ὅσο πιό γρήγορα μπορεῖς «ἀρμενιστή, τ' ἀρμενο κρά-

Ἐπετειακές

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Γιορτάζοντας τὰ 200 χρόνια από τήν Ἐθνεγεροσία τοῦ 1821 οἱ ἐκδόσεις «Χριστιανική Ἑλπίς» προσφέρουν στό ἀναγνωστικό κοινό δύο ἀξιόλογα βιβλία.

τει, πίσω νά ξανάρθω· ἡ μοναξιά μέ πάγωσε κι ἀπόκαμα, ζητάω νά ζεσταθῶ». Στό λιμάνι τῆς ἐπιστροφῆς εἶχαν χαθεῖ ὄλοι οἱ μῦθοι μέσα στούς ἀφρούς τῶν κυμάτων καί ἀρχιζε ἡ ἀληθινή ζωή.

Ἐντάξει, φτωχή μου Ἀνδρεάνα, πρόσλαβες τό καράβι τοῦ γυρισμοῦ; Ἐφτασες ἐπιτέλους στή φοιτητική κατασκήνωση; Βρήκες τρόπο, πρόφαση, δικαιολογία νά συναντήσεις προσωπικά τήν ἀρχηγό πού εἶχες νά τή δεῖς τρία χρόνια;

Σκέφτηκες τί θά κάνεις ὅταν τελειώσουν οἱ μέρες ἐκεῖ καί θά κλαῖς;

Πρὶν μερικά χρόνια ἕνα ἄλλο κοριτσάκι στήν περίοδο τοῦ Δημοτικοῦ ἔπιασε ἀπ' τό χέρι τῆ νεαρῆ ὀμαδάρχισσά του καί τῆς εἶπε: «Ἐλάτε, κυρία, νά σᾶς δεῖξω τί ὑπάρχει στήν κατασκήνωση πίσω ἀπ' αὐτά τά δέντρα, πίσω ἀπ' αὐτήν τήν πόρτα. Ὑπάρχουν κάστρα, ὑπάρχουν παλάτια. Τά εἶδα, σᾶς λέω ἀλήθεια». Μόνο ἔτσι μποροῦσε τό παιδί νά περιγράψει τήν ἄλλη διάσταση στήν ὁποία τό ὀδηγοῦσε ἡ ζωή τῆς κατασκήνωσης. Ἐκστατικά ἔβλεπε μπροστά του τά παλάτια καί μαζί του τά ἔβλεπε κι ἡ ὀμαδάρχισσά του.

Νά, γι' αὐτά τά παλάτια καί τά διαμάντια ἀξίζε αὐτή ἡ καλοκαιρινή περιπλάνηση.

Ζ.Γ.

Σμίλεψαν τή λευτεριά
Μαρίας Ἀλ. Γοῦδα,
Φιλολόγου-Θεολόγου

Τῆς λευτεριάς ματοβαμμένες ρίζες

γιά δασκάλους καί παιδιά

2.500 χρόνια Ἑλληνικό Σχολεῖο

Βιβλιοπωλεῖο ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ,
Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσσαλονίκη
ἢ
e-shop <http://books.apolytrosis.gr>

Πρότυπος Βρεφονηπιακός Σταθμός Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Τμήματα: Βρεφικό - Μεταβρεφικό
και με το πρόγραμμα ΕΣΤΠΑ

Γ. Μπαλόγλου 25 - Ξηροκρήνη - Θεσσαλονίκη Τηλ.:2310 554.698 www.apolytrosis.gr

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ «ΕΛΠΙΔΑ»

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ - ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ - ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Φίλυρο, Θεσσαλονίκη Τηλ.: 2310 67 87 45-6-7 www.apolytrosis.gr

Ταξίδι
στη γνώση και στην αρετή
με κέντρο
τον Χριστό
και την Ελλάδα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
ΠΕΛΟΠΟΣ 7
54633 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ